ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ

الطهارة باللغة الأرمينية

Հեղինակ

Դոկտոր Աբդուլ-Ռահմեն Էլ-Շիհա

د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيحة

Թարգմանությունը

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Աննա Ռ. Հակոբ

ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դոկտոր Աբդուլ-Ռահմեն Էլ-Շիհա

Թարգմանությունը
EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (E.I.R.C)
& Աննա Ռ. Հակոբ

Ստուգող հանձնաժողով:
Աբու Առամ

© Գրքի բոլոր իրավունքները պատկանում են հեղինակին

Դոկտոր Աբդուլ-Ռահմեն Էլ-Շիհա

Հեղինակը թույլատրում է վերատպել կամ կրկին հրատարակել գիրքը, եթե որպես նպատակ ծառայում է գրքի անվճար տարածումը, որի ընթացքում արգելվում է կատարել փոփոխություններ:

Վերոնշյալ կանոնները պահպանելու և անհրաժեշտության դեպքում հեղինակը պատրաստ է տրամադրել գրքի բարձրորակ կրկնօրինակներ էլեկտրոնային վիճակով:

Բովանդակություն

Ներածություն 7

Մաքրության որակները 12

Մաքրություն շոշափելի անմաքրությունից 16

Ի՞նչ է Վուդուն 17

Վուդույի լիարժեք նկարագրությունը 17

Վուդույի գերկարևոր գործողությունները 21

Բաներ, որոնք Վուդուն դրաձնում են անվավար 24

Վուդուն խորհուրդ է տրվում հետևյալում՝ 25

Որոշ խախտումներ Վուդույի ժամանակ 27

Որոշ վճիռներ Վուդույի հետ կապված՝ 31

Գուլպաների վրա մաքրելը և այլն 32

Մարքրման համար նախատեսված մասերը 32

Գուլպաների մաքրման նախադրյալները 33

Գուլպաների մաքրման նկարագրությունը 33

Ժամանակի սահմանափակումները 34

Բաներ, որոնք Դադարեցնում են մաքրման գործողությունը 34

Հիմնական ծիսական մաքրությունը (*Ղուսլ*) 35

Լիարժեք ծիսական մաքրման նկարագությունը (*Ղուսլ*) 36

Բավարարող *Ղուսլ* 38

Դեպքեր, երբ խորհուրդ է տրվում Ղուսլը 38

Տաբու (արգելված գործողություններ) Ջենեբեյի պարագայում (Հիմնական ծիսական անմաքրությունը) 39

Որոշ սխալներ և թյուրիմացություններ ծիսական լվացման ժամանակ (*Ղուսլ*)40

Թայամմում 45

Գործոններ, որոնք դարձնում են թայամմումը թույլատրելի t 45

Թայամմումի նկարագրությունը 47
Բաներ, որոնք անվավեր են դարձնում *Թայամմումը* 47
Նշումներ 47
Որոշ վճիռներ կապված Թայամմումի հետ 49
Մաքրելը վիրակապերի և բեկակալների վրա 50
Որոշ վճիռներ բեկակալների մաքրմանը 52
Ինչպես մաքրել տկար մարդուն 53

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Փառք Ալլահին! Թող Ալլահը նարձրացնի Մարգարե Մուհամեդի անունը և պահպանի նրան, նրա ընտանիքը և ուղեկցորդներին ամեն չարիքից:

Մաքրությունը (*Տահարան*) գեղեցիկ խոսք է, որը հաճույք է պատճառում սրտին և հատկանիշ, որ բոլորը ցանկանում են ունենալ: Իսլամական տեսանկյունից, մաքրությունը ունի ընդհանուր իմաստ: Այսպիսով, այն կարող է նշանակել, մի կողմից ֆիզիկական մաքրություն, որը հանդիսանում է մարմնի մաքրությունը կարիքները հոգալուց հետո, կամ ծիսական մաքրություն: Մյուս կողմից, այն կարող է նշանակել հոգևոր մաքրություն, որը հանդիսանում է հոգևոր մաքրությունը ամեն աղտից, մեղքերից և ճնշող անհնազանդությունից և ուսմունք լավ արարքներին և խոսքերին: Մաքրության այս համապարփակ իմաստը արտահայտվում է Մարգարե Մուհամեդի (Խ.Ա.Ո.Ն) խոսքերում, ինչպես հաղորդել է Աբու Հուրեյրան, թող Ալլահը գոհանա նրանով ասաց. **««Ինչ եք դուք կարծում, եթե մեկի դռան մոտ կա գետակ, որտեղ նա հինգ անգամ լողանում է, կլինի՞ որևէ կեղտ նրա վրա: Նրանք պատասխանեցին. « Ոչ, ոչինչ չի մնա:» Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. « Այդ նման է հինգ աղոթքների, որոնց միջոցով Ալլահը հեռացնում է մեղքերը:»»** (Բուխարի և Մուսլիմ)

Ծիսական մաքրությունը աղոթքի (Սալահ) նախապայմանն է, որը կազմված է կամ լվացումից, (Վուդու) փոքր անմաքրությունների դեպքում, կամ ծիսական լոգանք (Ղուսլ), մեծի դեպքում: Եթե մուսուլմանը մաքրում է իրեն ըստ Ալլահի պատվիրանների և Մարգարեյի հրահանգների, նրա աղոթքը կմաքրի նրան մեղքերից: Իսլամը ներքին և արտաքին մաքրության կրոն է: Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) զգուշացրել է նրանց, ովքեր աչքաթող են անում ֆիզիկական մաքրությունը, որը համարվում է որոշ գործողությունների նախապայման, այդպիսիք են աղոթքը, Սուրբ Ղուրանի ընթերցելը, հպվելը նրան և այլն: Իբն Աբբասը, հաղորդեց Ալլահի Մարգարեյի խոսքերը, երբ նա անցնում էր երկու գերեզմանների մոտով. **««Նրանք պատիժ են կրում մի բանի համար, որը նրանց չնչին էր թվում. այս մեկը սովորություն ուներ չմաքրել իրեն մեզից, մինչ մյուսը, սովորություն ուներ պոչ կրել:» Հետո նա խնդրեց թաց ճյուղ, որը նա կոտրեց երկու մասի և դրեց ամեն կեսը մի գերեզմանի վրա, հետո նա ասաց. «Այսպիսով, պատիժը կնվազի, մինչ նրանք, (ճյուղերը), կչորանան:»»** (Բուխարի և Մուսլիմ)

Սովորացնելով իր ուղեկցորդներին սիրել մաքրություն, նա սովորություն ուներ ասել հետևյալը.

«Օ, Ալլահ, Փառք լինի քեզ այնքան շատ, որքան լրացնում է երկինքը և երկիրը և այնքան շատ, որքան Դու ցանկանում ես: Օ, Ալլահ, մաքրիր ինձ ձնով, կարկուտով և պաղ ջրով: Օ, Ալլահ, մաքրիր ինձ իմ մեղքերից, ինչպես ճերմակ զգեստ մաքրվում է աղտից:» (Ահմեդ)

Իսլամի ուսմունքը կոչում է մաքրության: Ջաբիրը ասաց, որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) մեկ անգամ եկավ նրանց մոտ և տեսավ մի մարդու,

զզզված մազերով : Նա ասաց.

««Չե՞ր կարող նա գտնել որևէ բան, մազերը կարգավորելու:» Երբ նա մեկ ուրիշ մեկին տեսավ կողտոտ հագուստով, նա ասաց. «Չե՞ր կարող այս մարդը գտնել որևէ բան մաքրելու իր հագուստը:»» (Ահմեդ, Նասայի և Աբու Դաուդ)

Իբն Ալ- Քայումը ասաց. «Եթե մարդը մաքրում է իրեն և հետո հանդիպում Ալլահին , հետագա կյանքում նա կմտնի Դրախտ, առանց խոչընդոտների : Ամեն դեպքում , եթե նա իրեն չի մաքրում այս աշխարհում , եթե նրա ամնաքրությունը մնում է , ինչպես անհավատներինը , նրան չի թույլատրվի մտնել Դրախտ , սակայն , եթե նրա անմաքրությունը անցողիկ է , նրան կթույլատրվի մտնել Դրախտ , այն բանից հետո , երբ նա մի որոշ ժամանակ կմաքրվի այդ անմաքրությունից Դժոխքում :» (Իգաթաթուլահֆան1 /57)

Իսլամական հեռանկարում ցուցադրվող մաքրության իմաստը , մի փաստ է , որը արտահայտված է Ղուրանում մեկ բառով, (Տահարա) , որը ինքնին ունի մի քանի իմաստ .

1. **ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԵՂՔԵՐԻՑ**. Ղուրանը ասում է , կապված սրա հետ .

«Վերցրեք ողորմություն նրանց ունեցվածքից , որպեսզի մաքրեք նրանց և սրբացնեք նրանց դրանով :» (9 : 103)

Ըստ Իբն Աբբասի , (թող Ալլահը գոհանա նրանով),

« Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սահմանեց Զաքյաթուլ-Ֆտրը , որպես մաքրում պահք պահող անձի, դատարկ ու ամոթալի զրույցներից և որպես սնունդ աղքատներին : Եթե որևէ մեկը վճարում է մինչ Այիդի աղոթքը , այն կընդունվի որպես Զաքյաթ , և եթե որևէ մեկը վճարում է այն աղոթքից հետո , այն կհամարվի ողորմություն , ինչպես ցանկացած ուրիշ ողորմություն :» (Աբու Դաուդ և Իբն Մաջահ)

2. **ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ (ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ) ԿՈՒՌՔԵՐԻՑ , ԻՆՉՊԵՍ ՆՇՎԵԼ Է ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐՅԱԼ ԱԼԼԱՀԻ ԽՈՍՔԵՐՈՒՄ , ՈՐԻ ԻՄԱՍՏՆ Է.**

« Մաքրեք Իմ Տունը նրանց համար , ովքեր տավաուֆ (շուրջայց) են անում և նրանց համար , ովքեր մնում են այնտեղ երկրպագության համար և նրանց , ովքեր խոնարհվում են գետնին և տարածվում երկրպագության մեջ :»(2 : 125)

3. **ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓԱՌԱԲԱՆՄԱՆ և ՊԱՇՏԱՆՄՈՒՆՔԻ ԻՄԱՍՏՈՎ.**

« Նրանք, ովքեր Գրերի մարդկանց միջից չեն հավատացել և կռապաշտները, չեն կարող չմոլորվել, մինչ պարզ ապացույցները չգան նրանց , մարգարե Ալլահից , ով ընթերցում է անբիծ գրերը:» (98 :1-3)

4. **ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ , ՆԱԵ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ Է ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻՆ.**

« Նրանց վրա կլինեն հագուստ նուրբ մետաքսից և հաստ մետաքսից : Նրանք զարդարված կլինեն արծաթյա ապարանջաններով և իրենց Տերը կտա նրանց մաքրող ըմպելիք:» (76 : 21)

5. ՍՐՏԻ ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՍԿԱԾՆԵՐԻՑ.

« Եվ , երբ դուք հարցնեք նրանց (Մարգարեյի կանանց) ինչ ցանկանում եք , հարցրեք նրանց միջնորմից ետևից , այդ ավելի մաքուր է ձեր սրտերի և նրանց սրտերի համար :»(33 : 53)

6. ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԻՑ .

«Եվ հիշիր, երբ հրեշտակները ասացին. Օ, Մարիամ , իրոք, Ալլահը ընտրել է քեզ և մաքրազերծել է քեզ և գերադասել է քեզ աշխարհի (բոլոր) կանանցից (իր ժամանակների) : » (3 :43)

7. ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՏԻՑ և ԱՐՏԱԹՈՒՐՆՔԻՑ.

« Ինչ վերաբերվում է նրանց , ովքեր հավատում և բարիք են գործում , Մենք նրանց թույլ կտանք մտնել այգիներ , որի ներքևը գետեր են հոսում , նրանք կբնակվեն այնտեղ հավերժ , այնտեղ նրանց համար կան մաքուր կողակիցներ (կանայք) և Մենք թույլ կտանք նրանց մտնել բերքառատ երանգ :» (4 : 57)

8. ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ԾԻՍԱԿԱՆ ԱՆՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

« Օ, դուք , ովքեր հավատացել եք : Երբ դուք արթնանում եք աղոթելու , լվացեք ձեր երեսները և ձեր ձեռքերը մինչ արմունկները և սրբեք ձեր գլուխները թաց ձեռքերով և լվացեք ձեր ոտքերը մինչ կոճերը : Եվ , եթե դուք մեծ ծիսական անմաքրության մեջ եք (Ջանաբա) , մաքրեք ձեզ , լոգանք ընդունելով : Եվ, եթե դուք հիվանդ եք կամ ճամփորդում եք , կամ պատասխանել եք բնության կանչին , կամ մերձեցել եք կնոջը և դուք ջուր չեք գտել , ապա գնացեք դեպի մաքուր հողը, և սրբեք ձեր երեսները և ձեռքերը դրանով : Ալլահը չի ցանկանում դնել ձեզ դժվարության մեջ , բայց Նա ցանկանում է մաքրել ձեզ և կատարյալ դարձնել Իր օրհնությունը ձեզ , որպեսզի , դուք կարողանաք շնորհակալ լինել :» (5 : 6)

Աիշան, թող Ալլահը գոհանա նրանով , ասաց. Ասմեն հարցրեց Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) ամսականից հետո լվացվելու մասին : Նա պատասխանեց .

« Ձեզանից բոլոր պիտի օգտագործեն ջուր , խառնած սիդար ծառի տերևների հետ և իրենց լավ մաքրեն և հետո , լցնեն ջուր իրենց գլխին և տրորեն ակտիվորեն , մինչ այն հասնի մազարմատներին : Հետո , նրանք պետք

է լվանան իրենց այդ մասում : Հետո , նրանք պետք է վերցնեն բամբակի կտոր թաթախված մուշկով և մաքրեն իրենց դրանով :»

Ասմեն ասաց. Ինչպե՞ս պետք է նա մաքրի իրեն դրանից : Որին Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) նկատեց.

« **Շատ հեռու է Ալլահը ամեն անկատարությունից : Նա պիտի մաքրի իրեն : Ասմեն հետո հարցրեց սեռական հարաբերությունից հետո մաքրվելու մասին : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. Նա պիտի լվա իրեն լավ կամ ավարտի լվացումը և հետո լցնի ջուր իր գլխին և հետո լվա մարմնի մնացած մասերը : Միշան ասաց. Ի՞նչ լավն են Անսար կանայք : Նրանց ամաչկոտությունը չի խանգարում նրանց կրոնը սովորելու**:» (Բուխարի և Մուսլիմ)

ՄԱՔՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿՆԵՐԸ

• Գերազանցությամբ , այն հավասար է կես կրոնի: Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց դրա կապակցությամբ .

«« **Մաքրությունը հավասար է կրոնի կեսին և խոսքերը . « Փառք Ալլահին, այսինքն Ալհամդու Լիլեհ, դարձնում են բարի գործերի կշիռը ավելին : «Սուբհան Ալլահ» խոսքերը, որը նշանակում է Ալլահը հեռու է անկատարելությունից և « Ալհամդու Լիլեհ» , որը նշանակում է փառք Ալլահին , լցնում են տարածքը երկրի և երկնքի միջև օրհնանքով : Սալաթը , (աղոթքը) թեթև է , տրվող ողորմությունը ապացույց է մարդու հավատքի և Սուրբ Ղուրանը խնդրանք է քեզ համար կամ դեմ : Յուրաքանչյուրը սկսում է իր առավոտը պատրաստ է իր հոգու գործարքի, ինչպես ոստ և ազատում կամ կորցնում է այն** :» (Մուսլիմ)

• ՄԱՔՐՎԵԼԸ ՍԻՐԵԼԻ Է և ԳՈՀԱՑՆՈՒՄ Է ԱՍՏԾՈՆ. Աբու Հուրեյրան , թող Ալլահը գոհանա նրանով , հաղորդեց մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) խոսքերը.

«« **Հետևյալ տարբերակը լուսաբանվել է , կապված Քուբա մարդկանց հետ . « Ահա մարդիկ, ովքեր սիրում են մաքրել իրենց :» Նրանք սովորություն ունեն մաքրել իրենց հոգով և ջրով , (բնության կանչին պատասխանելուց հետո) , այսպիսով , այս տարբերակը լուսաբանվել է նրանց մասին** :»» (Աբու Դաուդ և Թիրմիզի)

• Այն հավատացյալների հատկանիշներից մեկն է , որովհետև այն երկրպագության տեսակ է , որը տեսանելի է Ալլահին : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« **Դուք պիտի իմանաք , որ աղոթքը ձեր արարքներից լավագույնն է : Միայն հավատացյալն է պահպանում վուդուն** : » (Իբն Մաջահ , Դարմի և Բայհակի)

• Մաքրությունը պահպանելը մի գործողություն է, որը առաջնորդում է խոսքերի հաստատմանը: Առաքինի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« **Եթե մուսուլմանը քուն է մտնում, մինչ նա մաքուր է, (այսինքն լվացում է արել), ապա, երբ նա արթնանում է գիշերվա ընթացքում, նա հիշատակում է Ալլահի անունը և խնդրում է Ալլահին որևէ լավ բան այս կյանքում և Հետագա, Ալլահը անկասկած տալիս է նրան խնդրածը**:» (Ահմեդ և Տաբրանի)

• Այն նաև, Աստծո հայացքում մեկ աստիճան բարձրացնում է մարդուն: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց Բիլալին, Ֆաջր, առավոտյան աղոթքի ժամանակ:

« **Օ, Բիլալ, ասա ինձ ամենախոստումնալից արարքի մասին, որ դու արել ես Իսլամում, քանի որ, ես լսեցի քո կոշիկների ձայնը Դրախտային Այգիներում: Բիլալը պատասխանեց. Ես չեմ արել ոչ մի արարք ավելի հուսալի քան այս. ես միշտ լվացում եմ արել օրվա ընթացքում և գիշերը, որից հետո կամավոր աղոթել եմ**:» (Բուխարի և Մուսլիմ)

• Մաքրության պահպանումը հեռացնում է մեղքերը: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Երբ համապատասխան աղոթքի ժամը գալիս է, եթե ցանկացած մուսուլման կատարյալ ձևով լվացվում է, հնազանդորեն խոնարհվում է, ապա, այն դառնում է նրա անցյալ մեղքերի քավություն, այնքան ժամանակ, մինչ նա չի գործել մեծ մեղք և այս վերաբերվում է բոլոր ժամանակներին:»

« **Կարո՞ղ եմ ես ասել մի բան, որի շնորհիվ Ալլահը ջնջում է մեղքերը և բարձրացնում է մարդու աստիճանը: Նրանք ասացին. « Այո, Օ, Ալլահի Մարգարե:» Նա ասաց. Կատարել լվացում, անկախ տարաձայնությունների, առարկել ավելի շատ տեղերի համար մզկիթում և սպասել հաջորդ աղոթքին, աղոթելուց հետո: Այս այնքան լավ է որքան Ռաբաթը (հանուն Ալլահի գիշերը արթուն մնալը)**:» (Մուսլիմ)

• Ամր Իբն Աբսահը, հարցրեց Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) լվացման մասին: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Ինչ վերաբերվում է լվացմանը, երբ դուք լվանում եք ձեր ձեռքերը, ձեր մեղքերը դուրս են գալիս ձեր եղունգներից և մատների ծայրերից: Եթե դուք ողողեք ձեր բերանը և քթանցքները, լվանաք ձեր դեմքը և ձեռքերը և թևերը մինչ արմունկները, սրբեք ձեր գլուխը և լվանաք ձեր ոտքերը մինչ կոճերը, դուք կունենաք ձեր բոլոր մեղքերը լվացված: Երբ դուք դնում եք ձեր դեմքը գետնին երկրպագելու Ալլահին, դուք կմաքրվեք ձեր բոլոր մեղքերից, կարծես լինեք ձեր ծնված օրը:» (Նասայի)

• Այն իրական բնույթի հատկանիշներից է: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Տաս գործողություններ են պահանջվում իրական բնույթին: Դրանք են, բեղերը կտրելը, մորուք աճեցնելը, միսվակով ատամներ մաքրելը, քթի մեջ ջուր քաշելը, եղունգներ կտրելը, մատների արանքները լվալը, թևատակերի մազերի հեռացնելը, սեռական օրգանների շուրջ մազերի սափրելը և բնական ամեն կարիքից հետո մասնավոր մասերը ջրով լվալը: Հաղորդողը ասաց. Ես մեռացա տասներրորդը, բայց այն կարող է բերանի ողողելը լինել:» (Մուսլիմ)

• Աբու Հուրեյրայի կողմից ևս մեկ այլ հատկանիշ է նշված, կապված լվացման հետ: Մեկ անգամ Ալլահի Մարգարեն այցելեց գերեզմանոց և ասաց.

«Խաղաղություն քեզ: Հավատացյալ մարդկանց բնակավայր և մենք, եթե Ալլահը այդպես ցանկանա, կմիանանք ձեզ: Ես սիրում եմ տեսնել իմ եղբայրներին: Նրանք, (նրա ուղեկցորդները) ասացին. «Մի՞թե մենք քո եղբայրները չենք, Ալլահի Մարգարե:» Նա ասաց. «Դուք իմ ուղեկցորդներն եք և մեր եղբայրները նրանք են, ովքեր չեն եկել աշխարհ:' Նրանք ասացին. Ալլահի Մարգարե, ինչպե՞ս դու կճանաչես քո Ումմայի այն մարդկանց, ովքեր դեռ չեն ծնվել: Նա ասաց. պատկերացրեք մի մարդու, ով ունի ձիեր սպիտակ կետերով ճակատներին և ոտքեր այն ձիերի մեջ, որոնք ամբողջովին սև են, ասեք ինձ, արդյո՞ք նա չի ճանաչի իր իսկ ձիերին: Նրանք ասեցին. իհարկե, Ալլահի Մարգարե: Նա ասաց. Նրանք կգան սպիտակ դեմքերով և թևերով և ոտքերով լվացում կատարած և ես կհասնեմ Միստերնին (ավազան, որից Մարգարեն տալիս է իր հետևորդներին թարմ ջուր ըմպելու Դատաստանի Օրը) նրանցից առաջ: Որոշները կհեռացվեն իմ Միստերնից, ինչպես թափառող ուղտ: Ես կբղավեմ. Եկեք, եկեք: Հետո ինձ կասվի. Այս մարդիկ փոխել են իրենց, քեզանից հետո և ես կասեմ. հեռացեք, հեռացեք:» (Մուսլիմ)

Մաքրություն պահպանելը վարակներից պաշտպանվելու ամենամեծ ձևն է: Տարածված կարծիք է, որ «Կանխարգելումը բուժումից լավ է:» Հին ժամանակներում ասվել է. «Մեկ դիրհամ կանխարգելումը ավելի լավ է, քան հարյուր քաշ բուժումը:»

Այս գիրքը կվերաբերվի մաքրությանը շոշափելի կամ անտեսանելի անմաքրություններից: Ես աղոթում եմ Ալլահին, որ այն լինի օգտակար: Ամեն:

Աբդուլռահմեն Ալ- Շիհա

Ռիյադ 11535

Էլ. Հասցե. info@islamland.com

ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՇՈՇԱՓԵԼԻ ԱՆՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

Յուրաքանչյուրի համար , ով մտադրվել է աղոթել «վուդուն» (լվացումը) , պարտադիր է , քանի որ , այն հանդիսանում է դրա նախապայման : Եթե մարդ ցանկանում է աղոթել , նա առաջինը պիտի լվացվի , եթե ունի փոքր անմաքրություններ , կամ ծիսական լոգանք (ղուսլ), եթե առկա են մեծ անմաքրություններ (ջանաբա): Թեթևանալուց հետո , մեզից կամ կղղանքից , անհրաժեշտ է մաքրվել ջրով , կամ անձեռոցիկով կամ քարերով : Եթե մարդ ընտրում է դրանցից մեկը, ապա ջուրը ավելի լավ է , որովհետև այն մաքրում է արդյունավետ և հեռացնում է աղտը .

- Մեզը և մարմնի այլ արտաթորանքները , պետք է մաքրվեն ջրով մինչ , անմաքուր տարրը հեռացված է :
- Այսպիսի անմաքուր տարրի հեռացումը ,կարելի է կատարել քարերի , կտորի , թղթի, նմանատիպ բաների միջոցով : Քարերի օգտագործման դեպքում, քանակը պիտի լինի առնվազն երեքը[1]: Եթե այն չի հեռացվում , ապա քարերի քանակը պիտի շատացվի , մինչ մաքրությունը կատարյալ լինի : Սովորաբար , գերադասելի է քարերի կենտ քանակ , քանի որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Եթե մարդ օգտագործում է քարեր , թող օգտագործի երեք անգամ :» Նա նույնպես ասաց. « Եթե մարդ պատասխանում է բնության կանչին , նա պիտի օգտագործի երեք քար մաքրվելու , այն կլինի արդյունավետ :» (Ահմեդ , Աբու դաուդ և Նասայի)

- Աջ ձեռքը չպիտի օգտագործվի մաքրելու մասնավոր մասերը , քանի որ այդ արգելված է : Այս , հաղորդված է Աբդուռ- ռահմեն իբն Զեյդի, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , կողմից .

«**Սալմանին հարցրեցին, արդյո՞ք Մարգարեն սովորեցրել է նրանց ամենը , ներառյալ կարիքներից հետո մաքրվելը , որին նա պատասխանեց . « Այո, նա արգելեց մեզ շրջվել Քիբլայի ուղղությամբ կարիքները հոգալու ժամանակ , օգտագործել աջ ձեռքը , մաքրվելուց , օգտագործել ամենաքիչը երեք քար , կամ մաքրել մեզ ոսկորով կամ պարարտանյութով** :» (Մուսլիմ , Աբու Դաուդ և Թիրմիզի)

[1] Մեր դարում և օրերում , զուգարանի թուղթը բնական փոխարինող է քարերին :

Ի՞ՆՉ Է ՎՈՒԴՈՒՆ.

Այն մարմնի որոշակի մասերի ջրով լվանալն է: Այդ մասերից են դեմքը, երկու ձեռքերը և երկու ոտքերը: Այն նախապայման է և պարտադիր, և կամավոր աղոթքների համար փոքր անմաքրություններից հետո: Փոքր անմաքրություններից են միզելը, կղանքը, ուղտի միս ուտելը: Վուդուն սահմանվել է աղոթքի հետ , Հիջրայից մեկ ամիս առաջ և այն մուսուլման ազգի առավելությունն է մյուս ազգերի նկատմամբ:

Լվացումը հետևյալ գործողությունների նախապայմանն է.

• Աղոթք (Սալահ), անկախ պարտադիր է , թե կամավոր: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« **Ոչ ոքի աղոթքը չի ընդունվի անմաքրության վիճակում , մինչ չկատարվի լվացում** :» (Բուխարի և Մուսլիմ)

• Տաուաֆ (Քաբբայի շուրջայց). Ինչպես Մարգարե Մուհամեդը (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Սուրբ Տան շուրջայցը աղոթք է, միակ բացառությամբ, որ Ալլահը թույլատրել է խոսել դրա ընթացքում:» (Մուսնադ Շաֆայի)

• Հպումը Սուրբ Գրքին (Ղուրանին). Աբու բաքր իբն մուհամեդ իբն Ամրը ասաց.

«« **Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) գրեց նամակ , Յեմենի մարդկանց , որտեղ ասվում էր. « Ոչ ոքի չի թույլատրվում հպվել Ղուրանին, մինչ նա մաքուր չէ** :»» (Նասայի, Դարքունթնի և Բայհակի)

ՎՈՒԴՈՒՅԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

• Մտադրությունը, (նիյե), սրտի գործողություն է, որը ոչ մի կապ չունի լեզվի հետ: Այն նշում է ցանկություն կամ ծրագիր, որևէ բան անելու: Այսպիսով, մարդը մտադրված է իր սրտում ներկայացնելու վուդու (լվացում), որպեսզի կարողանա անել գործողություններ, որոնք պահանջում են այդ: Այդպիսի գործողություններից են աղոթքը, տաուաֆը և Ղուրանին հպվելը: Նա, նաև, կարող է հեռացնել անմաքրությունը առանց այդպիսի մտադրության: Չկա ոչ մի հադիթ, որտեղ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) հայտնում է մտադրության մասին, վուդույի , աղոթքի կամ որևէ այլ երկրպագության դեպքերում: Բացի այդ, Ալլահը քաջատեղյակ է մարդու սրտի մտադրություններին: Մտադրության անհրաժեշտության ապացույցը հաղորդվել է Օմարի , (թող Ալլահը գթա նրան), կողմից, ով ասաց.

« Գործողությունների ամբողջականությունը հիմնված է մտադրությունների վրա և յուրաքանչյուրը կպարգևատրվի ըստ իր մտադրությունների :» (Համաձայնեցված)

• Պետք է արտաբերել «Բիսմիլեհ» խոսքը , որը թարգմանվում է ինչպես « Ալլահի Անունով» : Այդ նշում է Աբու Հուրեյրայի հադիթը , որը ասում է .

« Ոչ մի աղոթք վավերական չէ առանց վուդու և ոչ մի վուդու վավերական չէ առանց Ալլահի Անունը հիշատակելու :» (Ահմեդ , Աբու Դաուդ , Իբն Մաջահ)

Առաքինի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) նույնպես ասաց.

« Ցանկացած կարևոր բան կլինի թերի , կամ քիչ օրհնված, եթե այն չի սկսվել Ալլահի Անունով :» (Ահմեդ)

• Անհրաժեշտ է լվալ ձեռքի ափերը երեք անգամ վուդու անելուց առաջ : Աուս Իբն Աուս Ալ- Թակաֆին , (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց.

« Ես տեսա, որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) լվաց իր ձեռքի ափերը երեք անգամ , երբ վուդու արեց :» (Ահմեդ և Նասայի)

Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) նույնպես ասաց.

« Եթե ձեզանից ցանկացած մեկը արթնանում է , նա չպիտի իր ձեռքերը մտցնի տարրայի մեջ , մինչ չլվանա երեք անգամ , քանի որ նա չգիտի , թե որտեղ էին դրանք կամ ինչին էին հպվում , երբ քնած էին գիշերվա ընթացքում :» (Համաձայնեցված)

• Պետք է ողողել բերանը և քթանցքները երեք անգամ

« Ալին, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , ջուր ուներ բերված իրեն , որից նա ողողեց իր բերանը և քթածակերը, հետո նա մաքրեց իր քիթը ձախ ձեռքով : Նա արեց այդ երեք անգամ , հետո ասաց. Այսպիսին էր Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) լվացումը :» (Ահմեդ և Նասայի)

Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) նույնպես ասաց.

« Եթե մարդ վուդու է անում , թող մաքրի քիթը և ,եթե նա մաքրում է իրեն քարախճով միզելուց կամ կղղանքից հետո , թող անի այդ կենտ քանակով :» (Բուխարի)

Աիշան , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , ասաց Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) խոսքերը.

« Բերանի և քթանցքների ողողումը վուդույի կարևոր մասն է :» (Դարքութնի)

Խորհուրդ է տրվում օգտագործել աջ ձեռքը, բերանը և քթանցքները ողողելուց , այսինքն, ջուր ներս քաշելուց և ձախը, այն դուրս հանելուց : Այս հիմնված է Ալի Իբն Աբի Տալիբի , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , վարվելաձևի վրա :

« Երբ նա մտցրեց իր ձեռքը տարրայի մեջ և վերցրեց մի ափի չափ ջուր , նա ,հետո , ողողեց իր բերանը և քթանցքները և մաքրեց դրանք իր ձախ ձեռքով : Նա արեց այդպես երեք անգամ : Դրանից հետո նա ասաց. Այս է Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) վուդուն :» (Նասայի)

• Անհրաժեշտ է լվանալ երեսը ամենաքիչը մեկ անգամ : Ավելի լավ է անել այդ երեք անգամ , երեսին ջուր լցնելով : Երեսը պետք է ջրով պատվի վերևի մասից, որտեղից աճում են մազերը , մինչ կզակը կամ մորուքը և աջ ականջի բլթակից մինչ ձախը : Ղուրանը ասում է .

« Օ, դուք , ովքեր հավատում եք : Երբ դուք արթնանում եք աղոթելու , լվացեք ձեր երեսները և ձեռքերը մինչ արմունկները , սրբեք ձեր գլուխները , անց կացնելով թաց ձեռքերը մազերի միջով և լվացեք ձեր ոտքերը մինչ կոճերը :» (Ալ-Մեյիդահ : 6)

• Լվանալ ձեռքերը մատների ծայրերից մինչ արմունկը , ներառելով այն, ամենաքիչը մեկ անգամ , սակայն երեք անգամ ավելի լավ է : Խորհուրդ է տրվում սկսել աջ ձեռքից , հետո ձախից և անել այդ առանց մատանու կամ ժամացույցի , որպեսզի ջուրը հասնի ամեն մասի : Այս մասին նշվում է .

« Աբու Հուրեյրան , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , լվաց իր աջ ձեռքը մինչ արմունկը , հետո ձախը նույն ձևով : Նա լվաց իր աջ ոտքը մինչ կոճը , հետո ձախը նույն ձև : Հետո նա ասաց. Ես տեսա Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) լվացվել է այսպես :» (Մուսլիմ)

• Թաց ձեռքերով գլուխը սրբելը առջևից ետ , հետո դրա շուրջ , խրախուսելի է : Աբդուլլահ Իբն Զեյդ , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , ասաց.

« Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սրբում էր իր ճակատը գլխի ետևից և հետո ճակատից ետ , իր թաց ձեռքերով :» (Սուննայի հաղորդողներ)

• Մարգարեյի վուդույի մեկ այլ նկարագրության մեջ, նշվում է , որ .

« Նա սրբում էր իր գլուխը ջրով միայն մեկ անգամ :» (Համաձայնեցված)

• Ականջները մաքրելը մեկ անգամ , ևս խրախուսելի է : Այն արվում է ցուցամատը ականջի ներսից և բթամատը ետևից : Իբն Աբբասը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), Մարգարեյի վուդույի նկարագրությունում ասաց.

« Նա սրբեց իր գլուխը և ականջները մեկ անգամ :»

Մեկ այլ հաղորդման մեջ նա ասաց.

« Նա սրբեց իր գլուխը և հետո իր ականջները ցուցամատը ներսի և բթամատը դրսի կողմից :» (Ահմեդ & Աբու Դաուդ)

• Լվալ ոտքերը ամենաքիչը մեկ անգամ , խրախուսելի է : Սակայն ավելի լավ է , լվանալ երեք անգամ , մատներից մինչ կոճերը : Կոճերը անհրաժեշտ է լվանալ նույնպես : Իբն Ամրը , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) ասաց.

«Մենք ճամփորդության մեջ էինք Մարգարեյի հետ և Ալ- Ասր աղոթքը անցել էր: Մենք լվացվում էինք և սրբում թաց ձեռքերով մեր ոտքերը, չէինք լվանում դրանք մանրակրկիտ, երբ նա ասաց մեզ բարձրաձայն. Անեծք կրունկներին, դժոխքի կրակների պատճառով:» (Համաձայնեցված)

• Անհրաժեշտ է անել վերոհիշյալ քայլերը կարգով և իրավահաջորդությամբ, ինչպես նշվել է Սուրբ Ղուրանում, որի իմաստը թարգմանվում է հետևյալ կերպ.

«Օ, դուք, ովքեր հավատացել եք: Երբ դուք արթնանում եք աղոթելու, լվացեք ձեր երեսները, ձեռքերը մինչ արմունկները և թեթևակիորեն սրբեք ձեր գլուխները և լվացեք ձեր ոտքերը մինչ կոճերը:» (Ալ- Մեյիդահ: 6)

Իրավահաջորդություն նշանակում է, որ չպետք է հետաձգել մարմնի մի մասի լվանալը, մինչ մյուսը չորացել է: Օմարը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց, որ.

«Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) տեսավ մի մարդու աղոթելիս, սակայն, նրա ոտքերի մի մասին, այնքան մեծ որքան դիրհամը, ջուր չեր կպել: Այսպիսով, Մարգարեն կարգադրեց նրան կրկնել վուդուն և աղոթքը:»

ՎՈՒԴՈՒՅԻ ԳԵՐԿԱՐԵՎՈՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

• Անհրաժեշտ է սկսել ամենը աջ կողմից: Աիշան, թող Ալլահը գոհանա նրանով, ասաց, որ

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սիրում էր սկսել աջ կողմից, երբ հագնում էր կոշիկ, սանրում էր մազերը, լվացվում էր և իր ամեն գործողությունները:» (Համաձայնեցված)

Նա (Խ.Ա.Ո.Ն) նույնպես ասաց.

«Լվացում կատարելուց, սկսեք ձեր աջ կողմից:» (Իբն Մաջահ)

• Անհրաժեշտ է լվալ մարմնի մասերը երեք անգամ, բացի գլխից, որը սրբում են մեկ անգամ:

«Մի բեդվին եկավ Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) մոտ, հարցնելու վուդույի մասին: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ցույց տվեց նրան երեք անգամ ամեն գործողություն և ասաց. Այս է վուդուն: Եթե որևէ մեկը սրանից ավելին է անում, նա սխալ արարք է գործում:» (Ահմեդ և Նասայի)

• Անհրաժեշտ է օգտագործել միսվակ կամ ատամի փայտիկ: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Եթե ես չծանրաբեռնեյի իմ մարդկանց, ես կհրահանգեյի նրանց, օգտագործել ատամի փայտիկներ, ամեն վուդույի ժամանակ:» (Ահմեդ)

• Անհրաժեշտ է նաև մատները անց կացնել մորուքի միջով: Անասը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց, որ

«Մարգարեն, երբ վուդու էր անում, սովորություն ուներ վերցնել ափով լի ջուր և լցնել մորուքի վրա, և մատները անց կացնել դրա միջով և հետո ասել. Այսպես է, իմ Տերը, փառք լինի Նրան, հրամայել է ինձ:» (Աբու Դաուդ, Բայհաքի և Հակիմ)

• Տրորել, լվացված մասերը խրախուսելի է: Աբդուլահ իբն Զեյդը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց.

«Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) բերում էին Մուդի մեկ երրորդը, այսինքն, մոտ վեց հարյուր գրամ ջուր: Նա լվացում էր անում և տրորում էր իր ձեռքերը:» (Իբն Խուզեյմա)

• Որպեսզի ավելացվի ճակատի պայծառությունը, պետք է լվալ դրա վերին մասից, մինչ մազարմատները, այս պետք է անել, երբ լվանում ենք դեմքը, ինչպես նաև ձեռքերը մինչ արմունկները և ոտքերը մինչ կոճերը: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Իմ մարդիկ կգան Դատաստանի Օրը պայծառ երեսներով, ձեռքերով և ոտքերով, վուդույի հետքերով: Եթե ձեզանից մեկը կարող է երկարացնել պայծառությունը, թող անի այդ:» (Համաձայնեցված)

• Անհրաժեշտ է Մատները անց կացնել ձեռքերի և ոտքերի մատների արանքով: Իբն Աբբասը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) խոսքերը.

«Երբ դու վուդու ես անում, անց կացրու մատները ձեռքերի և ոտքերի մատների արանքով:» (Ահմեդ, Թիրմիզի և Իբն Մաջահ)

• Անհրաժեշտ է հանել մատանին, այնպես որ ջուրը հասնի այնտեղ: Աբու Ռաֆեան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց, որ

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սովորություն ուներ հանել իր մատանին, երբ վուդու էր անում:»

• Խրախուսելի է նաև քթի մեջ ջուր քաշել, բացի նրանցից, ովքեր պահքի մեջ են: Լաքիթ իբն Սաբուրան ասաց.

«« Օ, Ալլահի Մարգարե (Խ.Ա.Ո.Ն), ասա ինձ վուդույի մասին: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) պատասխանեց. Կատարիրի կատարյալ վուդու, անց կացրու քո մատները ձեռքի և ոտքի մատների արանքով և ջուր քաշիր քթի մեջ, եթե պահք չես պահում:»» (Սուննայի հաղորդողներ)

• Անհրաժեշտ է նաև զուր չվատնել ջուրը: Աբդուլահ իբն Մուղաֆալը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), լսեց, որ իր որդին ասաց. «Օ, Ալլահ, ես խնդրում եմ Քեզ, տալ ինձ սպիտակ ապարանք Դրախտի աջ կողմում, եթե ես մտնեմ այդտեղ:» Նա ասաց նրան. «Զավակս, Խնդրիր Ալլահից Դրախտ և ապաստան Դժոխքից: Ես լսեցի, որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Այս ազգի մեջ կլինեն մարդիկ, ովքեր ոտնձգություն են արել մաքրման և խնդրանքների հարցում :» (Աբու Դաուդ)

Այս հարցում մեր օրինակն է մեր Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն):

« Նա սովոր էր լոգանք ընդունել Սաայով[2] , (մոտ 2.5 լիտր ջրով) մինչ հինգ Մուդ և վուդու անել մուդով (մոտ 0.6 լիտր)» (Համաձայնեցված)

• Խոսքեր , որոնք նախոչդում են դրան : Օմարը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց, որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«« Եթե որևէ մեկը կատարյալ ձևով լվացվում է և հետո ասում է . « Ես վկայում եմ , որ չկա ոչ մի իրական աստված քան Ալլահը, Միակը , ով չունի զուգընկեր իր հետ և վկայում եմ , որ Մուհամեդը Իր ստրուկն է և Մարգարեն », ապա Դրախտի ութ դարպասները կբացվեն նրա համար , մտնելու ցանկացած մեկով :»» (Մուսլիմ)

• Խրախուսելի է ներկայացնել երկու ռաքյաթ վուդույից հետո, որը կոչվում է վուդու աղոթք , և որը հիմնված է Մարգարեյի սովորության վրա , որի մասին հաղորդել է Ուքբահ Իբն Ամերը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) .

« Եթե մարդ լվացվում է լավ, հետո աղոթում է երկու ռաքյաթ նվիրվածությամբ իր մամնով և սրտով , նա , անկասկած , տեղ կունենա Դրախտում :» (Մուսլիմ)

ԲԱՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԴԱՐՁՆՈՒՄ ԵՆ ՎՈՒԴՈՒՆ ԱՆՎԱՎԵՐ

• Մարմինը որևէ բանից դատարկելը, ինչպես միզելը, կեղտոտելը , կամ քամի բաց թողնելը :

Ամենաբարձրյալ Աստվածն ասաց.

«... կամ , մեկը գալիս է բնական կարիքներից հետո :» (Ալ- Մայդահ :6)

Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Ձեզանից ցանկացածի աղոթքը, ով անմաքրության վիճակում է , (հադաթ), չի ընդունվի , մինչ չկատարվի լվացում :»

Մի մարդ հարցրեց Աբու Հուրեյրային, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) . Ի՞նչ է «Հադաթը» Աբու Հուրեյրա : Նա պատասխանեց . « Քամի բաց թողնելը :» (Համաձայնեցված)

• Ուրետրալ ելքի կամ նախասերմնային հեղուկի (մադիի) և շագանակագեղձի սեկրեցիայի (վադի) դեպքերում : Ալին ասաց.

[2] Չափման միավոր , որը հավասար է մոտ 2.5 լիտր ջրին:

« Ես մի մարդ էի, ում նախասերմնային հեղուկը հեշտությամբ հոսում էր : Այսպիսով , ես խնդրեցի մի մարդու այդ մասին հարցնել Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն), (քանի որ նա կապ ուներ նրա դստեր հետ) : Երբ նա հարցրեց Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) , նա ասաց. Լվա քո սեռական օրգանը և լվացում արա :» (Բուխարի)

• Կատարյալ քնի դեպքում , որի ժամանակ մարդը անգիտակից է : Ալին, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց , որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Աչքը , երբ արթնանում է , կանխում է քամու բաց թողումը : Եթե որևէ մեկը քնում է , նա պետք է կատարի լվացում :» (Ահմեդ , Աբու Դաուդ և Իբն Մաջահ)

Ամեն դեպքում , քնկոտությունը , որի ընթացքում մարդ գիտակից է , անվավեր չի դրաձնում վուդուն :

• ՈՒղտի մսի օգտագործման դեպքում: Ջաբիր Իբն Սամուրահը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , հաղորդեց , որ մի մարդ հարցրեց Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն)

«« Անհրաժե՞շտ է , արդյոք լվացում անել ոչխարի մսի օգտագործումից հետո :» Նա պատասխանեց . « Եթե դու ցանկանում ես լվացում անել , այլապես, մի արա այդ :» Մարդը կրկին հարցրեց. « Անհրաժե՞շտ է լվացում անել ուղտի մսի օգտագործումից հետո :» Նա ասաց. « Կարո՞ղ ենք մենք աղոթել ուղտի մնացած մասերի վրա :» Նա պատասխանեց .« Ոչ:»» (Մուսլիմ և Ահմեդ)

• Զգայության կորուստների դեպքում, որոնք կարող են պատճառ լինել լուսնոտության , էպիլեպսիայի , գիտակցության կորստի, թմրամոլության և հարբեցողության: Գիտակցության առկայությունը վուդույի վավերականության նախապայմանն է :

• Ձեռքի ափով սեռական օրգաններին հպվելու դեպքում : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Եթե տղամարդը ձեռք է տալիս իր առնանդամը , նա պիտի վուդու անի և եթե կինն է ձեռք տալիս իր ցայքը, նա նույնպես պիտի վուդու անի :» (Ահմեդ)

• Փսխելու դեպքում : Հաղորդվել է , որ

« Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) փսխեց և այնուհետ վուդու արեց :» (Ահմեդ)

• Անկանխատեսված արյունահոսության դեպքում: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Ով փսխում, քթից արյունահոսում է աղոթքի ժամանակ , պետք է վուդու անի :»

• Կնոջը հպվելու դեպքում, որը կատարվում է ցանկությամբ և հաջորդում է սերմնաժայթքումով: Իբն Աբբասը ասաց. Սերմնաժայթքումը ունի լողանալու կարիք : Ինչ վերաբերվում է նախասերմնային հեղուկին, (մադիի) և շագանակագեղձի սեկրեցիային (վադի) , նա ասաց. Լվացեք ձեր առնանդամը և վուդու արեք , ինչպես պահանջվում է աղոթքի ժամանակ :

Վուդուն խորհուրդ է տրվում հետևյալում

• **Քնելուց** առաջ : Ալ- Բարա Իբն Ազիբ , (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց .Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Անկողին մտնելուց առաջ լվացում արեք , այնպես , ինչպես աղոթքից առաջ , պառկեք աջ կողմի վրա և ասեք.« Ալլահումա ասլամթու ուաջհի իլեյք , ուա ֆաուադաթի ամրի իլայք , ուա ալջաթու Զահրի իլայք , ռաղբաթան ուա ռահբաթան իլայք , լա մալջա ուա մանջա մինկա իլլա իլայք : Ալլահումա ամանթու բիկիթաբիքալ լադի անզալթա , ուա բինաբիյիքալ լադի առսալթա .» , որը թարգմանաբար նշանակում է . Օ, Ալլահ , ես անձնատուր եմ լինում Քեզ և վստահում եմ ամենը Քեզ և կախված եմ լինում Քո օրհնանքից, Քո և վախով ,և հույսով : Չկա փախուստ Քեզանից և չկա պաշտպանության որևէ վայր և ապահովություն , բացի Քեզանից : Օ, Ալլահ , ես հավատում եմ Քո Գրքին, (Ղուրանին) , որը Դու լուսաբանել ես և Քո Մարգարեյին ((Մուհամեդին) (Խ.Ա.Ո.Ն)) , որին Դու ուղարկել ես : Ապա , եթե դու մահանաս այդ գիշեր , դու կմահանաս իրական կրոնում , (այսինքն , Իսլամում) : Թող հետևյալ խոսքերը լինեն քնելուց առաջ քո վերջին խոսքերը :" (Բուխարի)

• Մեծ ծիսական անմաքրության (Ջանաբայի) դեպքում, եթե մարդ ցանկանում է սնվել, ըմպել , քնել կամ նորից սեռական հարաբերություն ունենալ : Ամմար Իբն Յասերը ասաց.

« **Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) խորհուրդ տվեց մարդուն, ով Ջանաբայի մեջ է , վուդու անել , ինչպես անում է աղոթքի դեպքում , եթե նա ցանկանում է սնվել, ըմպել կամ քնել** :» (Ահմեդ և Թիրմիզի)

Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) նույնպես ասաց.

« Եթե մարդը գնում է անկողին կնոջ հետ և հետո մտադրվել է նորից մերձենալ , թող վուդու անի :» (Հաղորդված բոլորի կողմից, բացի Բուխարիից)

• Ծիսական լոգանքից առաջ, ջանաբայի և ամսականներից և հետծննդյան ժամանակների դեպքում : Աիշան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց, որ

«**Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) , Ջանաբայի լոգանքից առաջ , սովորություն ուներ լվալ իր ձեռքերը և օգտագործում էր իր աջը լցնելու ջուր իր ձախ ձեռքին, լվալու իր մասնավոր մասերը, հետո վուդու էր անում , այնպես , ինչպես աղոթքի համար** :» (Համաձայնեցված բոլորից)

• Վուդույի թարմացում ամեն աղոթքի դեպքում : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Եթե դժվար չլիներ իմ ազգի համար , մուսուլմանների , ես հրաման կտայի նրանց վուդու անել ամեն աղոթքի ժամանակ և օգտագործել ատամի փայտիկ ամեն վուդույի հետ :» (Ահմեդ)

Նա նույնպես ասաց.

« Եթե մարդ վուդու է անում, մինչ նա ծիսականորեն մաքուր է , նրա վուդույի պարգևը կլինի տաս բարիք, (այսինքն տաս հասանեթ կգրվի նրան) :» (Աբու Դաուդ , Թիրմիզի և իբն Մաջահ)

ՈՐՈՇ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ ՎՈՒԴՈՒՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

• Մտադրվելով վուդու անել : Ըստ Իբն Ալ- Քայումի , Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սովորություն չուներ բարձրաձայն ասելու վուդույի սկզբում . «Ես մտադրվել եմ հեռացնել ծիսական փոքր անմաքրությունը կամ դարձնել աղոթքը թույլատրելի :» Ոչ էլ նրա ուղեկցորդները արել են այդ , ոչ մի խոսք չէր ասվել , լինի դա հաստատուն, կամ կասկածելի շղթայից :

Իմամ Իբն Տայմիյան ասաց. Մտադրությունը, անելու լվացում (այսինքն վուդու , մեծ ծիսական մաքրում , (ծիսական լոգանք) , Տայամում , աղոթք (սալաթ), պարտադիր բարեգործություն (զաքյաթ), քավություն և ուրիշ երկրպագություններ) , չի պահանջում արտաբերել որևէ բան, ինչպես համաձայնեցված է իսլամի Իմամների կողմից : Մտադրությունը սրտում է : Եթե մարդ արտաբերում է անմտադրված , հակառակը, ինչ նա մտադրվել էր իր սրտում , ապա ինչ նա մտադրվել է, այդ վավեր կլինի : (Ֆատուա Քուբրա էջ.213, Մաքրման Գիրք)

• Արտահայտություններ , վուդու անելու ժամանակ, երբ մարդ լվանում է մարմնի մասերը , ինչպես օրինակ, երբ լվանում են աջ ձեռքը ասեն. « Օ, Ալլահ , Տուր ինձ իմ Գրառումներիի Գիրքը Դատաստանի Օրը աջ ձեռքը:» « Երեսը լվալուց պետք է ասել .» Օհ, Ալլահ , Դարձրու իմ դեմքը պայծառ այն օրը , երբ որոշ դեպքեր կպայծառանան և մյուսները կմթագնեն :» Ըստ Իբն Քայումի , ապացուցված է , որ ոչինչ չի ասվել Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) կողմից վուդույի ժամանակ , բացի «Բիսմիլեհ»-ից, որպես սկիզբ և վկայություն : » Չկա ոչ մի իրական աստված բացի Ալլահից և Մուհամեդը (Խ.Ա.Ո.Ն) Իր Մարգարեն է: Օ, Ալլահ , Դարձրու ինձ նրանցից, ովքեր շրջվում են դեպի Քեզ քավությամբ և նրանցից, ովքեր մաքրում են իրենց :»

Մեկ այլ սովորությունում, հաղորդված Նասայի կողմից , նշվել է հետևյալ արտահայտությունները.

« Օ, Ալլահ, Փառք և Գովք լինի Քեզ : Ես վկայում եմ , որ չկա իրական աստված , քան Դու : Ես փնտրում եմ Քո թողությունը և շրջվում եմ առ քեզ քավությամբ :»

Պետք է սրբել պարանոցը , գլուխը սրբելուց հետո : Իմամ իբն Տայմիյան , (թող Ալլահի գութը լինի նրան) , ասաց. Չկա որևէ ապացույց , որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սրբեց իր պարանոցը վուդույում , և ոչ մի Հադիթ չի

հաղորդվում : Ոչ մի սովորություն , որը նկարագրում է Մարգարեյի վուդուն , չի պարունակում նշում, որ նա սրբում է իր պարանոցը : Այսպիսով , մուսուլմանական գիտնականների մեծամասնությունը չեն խրախուսում այս գործողությունը : Նրանք, ովքեր խրախուսում են , հիմնվում են Աբու Հուրեյրայի հաղորդած սովորության վրա , որը թույլ է : Եթե մարդ չի սրբում իր պարանոցը , նրա վուդուն համարվում է վավեր : (Ֆատուա Քուբրա , էջ. 280, Մաքրության Գիրք)

• Վուդույի համար նախատեսված մասերի անկատար լվացման դեպքում.

«**Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) տեսավ աղոթող մարդու և նկատեց , որ նրա ոտքերի դիրհամի չափով մասը չուներ ջրի հետքեր : Այսպիսով, նա հրահանգեց նրան կրկնել իր վուդուն** :» (Հաղորդված Իմամ Ահմեդի, Աբու Դաուդի կողմից, ով ավելացրեց 'և աղոթքը' բառերը և Ալ Հակիմի կողմից.)

• Վուդույի կրկնության դեպքում, առանց աղոթքի (սալաթի), երկու վուդուների միջև . Իմամ Իբն Տայմիյան ասաց. Իրավաբանները միայն քննարկում են մարդու վիճակը , ով աղոթում է առաջին վուդույից հետո, արդյոք խրախուսելի է վերականգնել վուդուն : Այն դեպքում, երբ նա չի աղոթում դրանից հետո , չի խրախուսվում նրան վերականգնել վուդուն : Այսպիսի վուդուն կարող է նույնիսկ հանդիսանալ հերետիկության գործողություն , որը Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) Սուննայի և մինչ օրս բոլոր մուսուլմանների գործնականի հետ հակամարտության մեջ է :

• Գերազանցել երեք անգամից ավել վուդուն, նույնպես Մարգարեյի հրահանգներին դեմ է: Նա ասաց.

«**Եթե մարդ նորարարություն արեց իր կրոնում մի բան , որը դրան չի պատկանում , ապա այն կմերժվի**:» (Համաձայնեցված)

• Որոշ մարդիկ, ունենալով աղտ մարմինների կամ հագուստի վրա , ոչ միայն չեն հեռացնում այն լվալով, այլև կարծում են, որ պետք է կրկնեն վուդուն : Շեյխ Սալեհ Ալ- Ֆոզանսը պատասխանելով տվյալ խնդրին վերաբերվող հարցին , ասաց. Եթե աղտ կա մարդու մարմնի կամ հագուստի վրա , նրա վուդու անելուց հետո , ապա այն չի ազդում դրա վրա , քանի որ նա ոչինչ չի արել անվավեր համարելու այն: Միակ բանը, որ նա պիտի անի այն է, որ լվանա աղտը մարմնից և հագուստից և աղոթի և ոչ մի սխալ բան չկա այստեղ : (Ֆատուա նուրուն ալա- Դարբ , էջ. 107)

• Երեսը լվալու դեպքում , պետք է լվալ ամբողջ երեսը ներառելով մորուքի և ականջների եղած տարածքը :

• Որոշ կանայք , վուդույից հետո , կարող են մաքրել փոքրիկ երեխաների մասնավոր մասերը ձեռքերով , հետո գնալ աղոթելու , չնայած այն բանի , որ իրենց վուդուն անվավերական է դարձել, իրենց երեխաների մասնավոր մասերին հպվելուց հետո :

• Որոշ կանայք ունեն մատնահարդարանք : Պետք է նշել , որ այս կկանխի ջրի հասնելը եղունգների, այսպիսով կդարձնի վուդուն անկատար, անվավեր և աղոթքը կդառնա անվավեր : Այսպիսի կանայք պետք է կրկին աղոթեն, վավեր վուդու անելուց հետո : Նույնը վերաբերվում է մարմնի որևէ

մասի ներկին կամ շպարին , որը պետք է լվալ, եթե չկա թույլատրելի բացատրություն :

• Որոշ մարդիկ կարծում են , որ մասնավոր մասերի լվանալը պահանջվում է ամեն վուդույի հետ, որը ճիշտ չէ : Այն պահանջվում է մարդուց, ով պատասխանում է բնության կանչին : Քնի կամ քամու բաց թողման դեպքում , չի պահանջվում լվալ մարմնի այդ մասերը , կարելի է անմիջապես անել վուդու :

• Որոշ մարդիկ կարող են կարծել , որ կենդանիների մասնավոր մասերին հպումը անվավերականացնում է վուդուն : Ըստ Իմամ Իբն Տայմիյայի, կենդանի կամ մեռած կենդանու մասնավոր մասերին հպումը չի անվավերականացնում վուդուն : (Ֆատուա Քուբրա էջ. 280 , Մաքրման Գիրք)

ՈՐՈՇ ՎՃԻՌՆԵՐ ՎՈՒԴՈՒՅԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ

Հարց. Եթե մարդ վուդու է արել , այնուհետ գնացել աղոթելու , արդյո՞ք նրա աղոթքը անվավեր է դառնում, այն դեպքում, երբ նա զգում է , որ կարծես որևէ բան, ինչպես մեզը, կաթում է :

Պատասխան. Սոսկ զգացումը, որը հիմնված է կասկածի վրա, չի անվավերականացնում աղոթքը , այսպիսով, նա չպիտի դադարեցնի իր աղոթքը :

«Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) հարցրեցին մի մարդու մասին, ով զգում էր, թե ինչ որ բան է կատարվում իր հետ աղոթքի ժամանակ և նա պատասխանեց .« Նա չպիտի դադարեցնի իր աղոթքը մինչ չլսի ձայն կամ չզգա վատ հոտ :» (Բուխարի, Մուսլիմ , Թիրմիզի , Իբն Մաջահ և Ահմեդ)

Ամեն դեպքում , եթե նա համոզված է , որ մեզի կաթիլները իրոք, թափվում են , նրա վուդուն կլինի անվավեր և պահաջվում է լվալ այն, մինչ մաքրվելը (և հետո նրա աղոթքը անվավեր չի լինի , եթե նա անի, ինչ պահանջվում է) : (Ֆատուա Քուբրա էջ. 281 Մաքրման Գիրք)

Հարց. Եթե մարդ համբուրում կամ գրկում է կնոջը և արտազատում է նախասերմնային հեղուկ, արդյո՞ք պահանջվում է կրկնել վուդուն, թե ոչ :

Պատասխան. Նրա վուդուն դառնում է անվավեր: Նա պետք է մաքրի իր մասնավոր մասերը և կատարի վուդու : (Ֆատուա Քուբրա էջ. 294, Մաքրման Գիրք)

Հարց. Եթե թարախը անդադար հոսում է տղամարդու առնանդամից , արդյո՞ք նրա աղոթքը վավեր է:

Պատասխան. Նա չպիտի դադարի իր աղոթքը , բայց նա պիտի աղոթի ինչպես հարմար է նրան : Եթե թարախի արտահոսքը չի դադարում վուդու և աղոթք կատարելու ժամանակահատվածում , նա պիտի աղոթի թարախի առկայության դեպքում : Ամեն դեպքում, նա պիտի օգտագործի որոշ պահպանիչ միջոցներ , թարախի տարածումը կանխելու համար : (Ֆատուա Քուրբրա , էջ . 310 Մաքրման Գիրք)

Հարց. Բավակա՞ն է արդյոք, ծիսական լոգանքը (Ղուսլ), որպեսզի վուդու չարվի:

Պատասխան. Եթե մարդուց պահանջվում է ծիսական լոգանք, նրան խորհուրդ է տրվում նախորոք վուդու անել: Այսպիսով, նա կատարյալ վուդու է անում, հետո լոգանք ընդունում: Երբ նա ավարտում է լոգանքը, նրանից չի պահանջվում անել վուդու: Սակայն, եթե նա ծիսական լոգանք է ընդունում միայն, առանց վուդույի, հետևելով դրա հերթականությանը, ապա այս դեպքում վուդուն անհրաժեշտ չէ: (Իսլամական վճիռ որոշ գիտնականներից էջ. 1/ 191)

ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԻ ՎՐԱ ՄԱՔՐԵԼԸ.

Այս գործողության թույլտվությունը և վավերականությունը հիմնված է Ջարիր Իբն Աբդուլայի սովորույթի վրա .

«Ես տեսա, որ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) միզեց և հետո վուդու արեց և սրբեց իր Քուֆերը գուլպաները :» (Համաձայնեցված)

Լվացվել, հետո գուլպա հագնելը և հետո դրանց վրա սրբելը մյուս լվացման համար , ավելի լավ է , քան դրանք հագնելը առանց լվացման և հանելը հաջորդի համար : Ալ- Մուղիրահ Իբն Շուբահը ասաց.

««Ես Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) հետ ճամփորդության մեջ էի : Ես մտադրվեցի հանել իր կաշվե գուլպաները , բայց նա ասաց. «Թող, քանի որ ես դրանք հագել եմ վուդու անելուց հետո » և նա սրբեց դրանց վրա :»» (Համաձայնեցված)

ՄԱՔՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՄԱՍԵՐԸ.

Պետք է մաքրել, սրբել գուլպաների մակերեսը , ինչպես արել է Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն): Ալին, թող Ալլահը գոհանա նրանով ասաց.

«Եթե կրոնը հիմնված լիներ անձնական կարծիքի վրա , ապա գուլպաների խորը մակերես մաքրելը, սրբելը կլիներ ավելի համապատասխան : Ես տեսա Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սրբեց իր կաշվե գուլպաների մակերեսը :» (Աբու Դաուդ և Տաբրանի)

ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԻ ՄԱՔՐՄԱՆ ՆԱԽԱԴՐՅԱԼՆԵՐԸ.

1. Կաշվե գուլպաները և դրա նման բաները , պետք է հագնել վուդույից հետո : Այս հիմնված է Ալի Մուղիրահի վերոհիշյալ սովորության վրա :

2. Գուլպաները պիտի մաքուր լինեն աղտից : Եթե դրանք մաքուր չեն, ապա չի կարելի օգտագործել , սրբելու կամ աղոթքի համար :

« Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) մեկ օր առաջնորդում էր իր ուղեկցորդներին աղոթքում, իր գուլպաները հագին : Աղոթքի ընթացքում նա հանեց դրանք , որովհետև Ջիբրիլը, Գաբրիելը ասաց, նրան , որ դրանք մաքուր չեն:»

3.Կաշվե գուլպաների և դրա նման բաների սրբելը պահնջվում է միայն վուդույի դեպքում, այլ ոչ թե ծիսական լոգանքի դուսուլ: Սաֆուան Իբն Ասսալը ասաց.

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց մեզ , չհանել մեր գուլպաները մինչ մենք ճամփորդում էինք երեք օր և գիշեր, բացառության այն դեպքերի , երբ գտնվում ենք մեծ ծիսական անմաքրության (ջանաբա) մեջ : Միայն միզելու ,

կղղանքի և քնելու դեպքում , մենք կարող ենք սրբել դրանք :» (Ահմեդ , Թիրմիզի և Նասայի)

4. Գուլպաների սրբելը պիտի լինի որոշակի ժամանակի սահմաններում , որը մեկ օր և գիշեր է բնակիչների և երեք օր ու գիշեր ճանապարհորդների համար : Ալի Իբն Աբի Տալիբը հարցրեց սրբելու ժամանակի սահմանումների մասին և Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) պատասխանեց

«**Ճանապարհորդողի համար . Երեք օր ու գիշեր , բնակչի համար , մեկ օր ու գիեր** :» (Մուսլիմ և ուրիշներ)

5. Գուլպաները պետք է ծածկեն ոտքերի այն մասերը , որոնք պետք է լվալ:

ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԻ ՄԱՔՐՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ .

Հագնելով մաքուր գուլպաներ կամ կոշիկներ լվացումից հետո , մուսուլմանը կարող է սրբել դրանք ջրով , հանելու և ոտքերը լվալու փոխարեն : Նա պետք է անց կացնի իր թաց աջ ձեռքը իր աջ ոտքով, ոտնաթաթերից մինչ վերին մասերը , հետո թաց ձախ ձեռքը ,ձախ ոտքին նույնապես: Ալ-Մուհիրա Իբն Շուբահը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), նկարագրեց Մարգարեյի վուդուն ասելով.

« Հետո նա վուդու արեց և սրբեց գուլպաները դնելով իր աջ ձեռքը աջ գուլպային և իր ձախ ձեռքը ձախ գուլպային , հետո սրբեց նրանց մակերեսը մեկ անգամ, կարծես ես տեսնում եմ նրա մատների հետքերը գուլպաների վրա հիմա :»

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ.

- Երեք օր ու գիշեր ճանապարհորդի և մեկ օր ու գիշեր բնակչի համար, ըստ Ալիի վերոհիշյալ սովորության :
- Ժամանակահատվածը սկսվում է առաջին մաքրումից , փոքր ծիսական անմաքրությունից (հադաթ) հետո , որը հիմնված է գիտնականների վճռի վրա և ավարտվում է 24 ժամում բնակչի և 72 ժամում ճանապարհորդի համար :

ԲԱՆԵՐ , ՈՐՈՆՔ ԴԱԴԱՐԵՑՆՈՒՄ ԵՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Դրանցից են.

- Մեծ ծիսական անմաքրությունը, ջանաբա, հիմնված վերը հիշված սովորության վրա ,հաղորդված Սաֆուանից :
- Մաքրելու կամ սրբելու նշված ժամանակահատվածի ավարտի դեպքում , որն է մեկ օր ու գիշեր բնակչի համար և երեք օր ու գիշեր ճանապարհորդի համար, ինչպես նել է Ալի Իբն Աբի Տալիբը , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) :
- Երկու կամ մեկ գուլպայի հանելու դեպքում:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾԻՍԱԿԱՆ ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՂՈՒՍԼ)

Այն նշանակում է լվալ ամբողջ մարմինը ջրով : Այն անհրաժեշտությունն է .

• Սերմնահեղուկի զատման դեպքում, ինքնաբավարարման , թաց երազների և հարաբերությունների հետևանքով :

«Եթե դու ջանաբայի վիճակում ես , (այսինքն, սեռական հարաբերությունից հետո), մաքրիր քեզ (լվա քո ամբողջ մարմինը) :» (Ալ- Մայիդահ: 6)

Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

« Ղուսլ, (հիմնական ծիսական լոգանքը) պարտադիր է սերմնազատումից հետո :» (Թիրմիզի, Իբն Մաջահ և Ահմեդ)

• Սեռական հարաբերության դեպքում, նույնիսկ եթե սերմնազատում տեղի չի ունեցել : Տվյալ դեպքում երկու ամուսիններն էլ պիտի լոգանք ընդունեն ղուսլ: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Եթե ամուսինը նստում է նրա, (կնոջ) ոտքերի արանքը և խորանում է նրա մեջ, ղուսլ պարտադիր է , անկախ նրանից սերմնազատում եղել է , թե ոչ :» (Մուսլիմ)

• Ամսականների, հետծննդյան արյան դադարման դեպքում : Ղուրանը ասում է .

«Նրանք հարցնում են քեզ կապված ամսականների հետ : Ասա, Այն հարամ, (անթույլատրելի) է , այսպիսով հեռու մնացեք կանանցից այդ ժամանակ և մի մերձեցեք նրանց մինչ նրանք մաքրվեն: Եվ , երբ նրանք մաքրել են իրենց , ապա գնացեք նրանց մեջ , ինչպես Ալլահը պատվիրել է ձեզ : Իրոք, Ալլահը սիրում է նրանց, ովքեր շրջվում են դեպի Նա և սիրում է նրանց, ովքեր մաքրում են իրենց :» (Ալ- Բակարա :222)

Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց Ֆաթիմա Բինթ Աբի Հուբեյշին

« Թող աղոթքը ամսականի օրերին, հետո ղուսլ արա և հետո աղոթիր :» (Համաձայնեցված)

• Մահվան դեպքում. Այսպիսով, եթե Մուսուլմանը մահանում է , կենդանի մուսուլմանները պետք է լողացնեն նրան : Ում Աթիյան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց.

«« Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) եկավ մեզ մոտ , երբ նրա դուստրը մահացավ և ասաց. « Լվացեք նրան երեք, հինգ կամ ավել անգամներ ջրով և սիդրի տերևներով , եթե կարծեք , որ պետք է , վերջում ցողացեք կամֆորա

կամ դրա նման մի բան , նրա վրա :» Երբ մենք ավարտեցինք , մենք տեղեկացրեցինք նրան և նա տվեց մեզ իր գոտկասավանը և ասաց մեզ փաթաթել նրան դրա մեջ :»» (Համաձայնեցված)

« Այն դեպքում, երբ անհավատը ընդունում է Իսլամ, նա պիտի ծիսական լոգանք ընդունի : Այս հիմնված է Քեյս իբն Ասիմի հաղորդած սովորույթի վրա .

«Ես եկա Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) մոտ , ընդունելու Իսլամ , այսպիսով նա հրամայեց ինձ լոգանք ընդունել ջրով և սիդրի տերևներով :» (Աբու Դաուդ և Նասայի)

Աբու Հուրեյրան հաղորդեց , որ

««Երբ Թումամա ալ- Հանաֆին ընդունեց իսլամ , Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ուղարկեց նրան Աբու Տալհայի ագարակ և պատվիրեց նրան անել ծիսական լոգանք : Այնտեղ նա լոգանք ընդունեց և երկու ռաքյաթ, կքանիստ աղոթք արեց , որին Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. "Քո եղբոր հավատքը աճել է :»» (Ահմեդ)

ԼԻԱՐԺԵՔ ԾԻՍԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ. (ՂՈՒՍԼ)

• Նա մտադրվում է , իր սրտում, ներկայացնել ղուսլ , հեռացնելու մեծ ծիսական անմաքրությունը (ջանաբան), ամսականից կամ հետծննդյան ժամանակաշրջանից հետո , առանց արտաբերելու այսպիսի մտադրությունը , որովհետև ոչինչ չի հաղորդվել , որը ապացուցի , որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) արտաբերել է մտադրությունը ներկայացնելու ղուսլ, վուդու , աղոթք կամ երկրպագման մեկ այլ գործողություն :

Բացի այդ , Ալլահը Քաջատեղյակ է, թե ինչ է կատարվում մարդկանց մտքերում : Այս հիմնված է Մարգարեյի սովորության վրա, որը հաղորդել է Օմարը, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) .

«Գործողությունները հիմնված են մտադրության վրա : Յուրաքանչյուրը ունի իր մտադրությունների պտուղը :» (Համաձայնեցված)

• Նա ասում էր «Բիսմիլեհ» այսինքն, Ալլահի Անունով : Հետո նա լվանում էր իր ձեռքերը , հետո իր մասնավոր մասերը և հեռացնում էր աղտը : Աիշան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) , հաղորդեց.

«Երբ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) լոգանք էր ընդունում սեռական հարաբերությունից հետո , նա սկզբում լվանում էր իր ձեռքերը , հետո նա իր աջ ձեռքով ջուր էր լցնում իր ձախ ձեռքին և լվանում էր իր մասնավոր մասերը : Հետո նա լվացում էր անում , այնպես , ինչպես աղոթքի ժամանակ: Հետո նա վերցնում էր ջուր ձեռքի ափով և լցնում էր իր գլխին և մատները սահեցնում էր մազարմատներով : Եվ , երբ նա զտնում էր , որ դրանք բավականին թրջվել են , դրանից հետո նա լցնում էր երեք ափաչափ

ջուր իր գլխին և հետո լցնում էր ջուր իր մարմնին և հավասարաչափ լվանում էր իր ոտքերը :» (Մուսլիմ)

• Հետո, նա կատարում էր լիարժեք վուդու , այնպիսին, ինչպիսին աղոթքի ժամանակ , բացի իր ոտքերից , որը նա հետաձգում էր մինչ լոգանքի ավարտը : Այս հիմնված է վերը նշված սովորության վրա , որը հաղորդեց Աիշան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), որտեղ նա ասաց.

«Նա, հետո կատարում էր լվացում, այնպես , ինչպես աղոթքի ժամանակ :»

• Նա լցրեց երեք ափաչափ ջուր իր գլխին և սահեցրեց մատները մազերի և մորուքի միջով , այնպես , որ ջուրը հասնի գլխամաշկին : Մայմունան , թող Ալլահը գոհանա նրանով, հաղորդեց.

« Ես տեղավորեցի ջուր Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) համար լոգանք ընդունելու : Նա լցրեց ջուր իր ձեռքերին և լվաց դրանք մեկ կամ երկու անգամ : Հետո , նա լցրեց ջուր իր աջ ձեռքով իր ձախ ձեռքին և լվաց իր մասնավոր մասերը : Նա տրորեց իր ձեռքերը գետնին և լվաց : Նա ողողեց իր բերանը և լվաց իր քիթը , ջուր լցնելով և թափելով նրա միջից : Նա լվաց իր երեսը և արմունկները երեք անգամ , հետո իր գլուխը երեք անգամ : Նա լցրեց ջուր իր մարմնին և հետո ոտքի կանգնեց իր տեղից և լվաց իր ոտքերը : Ես բերեցի նրան կտոր , (սրբիչ), բայց նա վերադարձրեց այն : Նա միայն թափ տվեց ձեռքերի ջուրը :» (Համաձայնեցված)

• Պետք է ջուր լցնել ամբողջ մամնին , տրորելով այն մասերը , որը ի վիճակի է , սկսելով աջ կողմից , հետո ձախ : Պետք է ուշադիր լինել, որ ջուրը հասնի թևատակերին , ականջներին , պորտին և մաշկի ծալքերին , ինչպես լինում է գեր մարդկանց մոտ , որոնց մամնի վերին մասերը խաթանում են հասնելու մարմնի այն մասերին, որոնք գտնվում են գեր մասերի տակ : Աիշան, (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց .

«Երբ Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) լոգանք էր ընդունում սեռական հարաբերությունից հետո , նա բերում էր անոթ և վերցնում էր ափաչափ ջուր դրանից և սկզբում լվանում էր իր գլխի աջ կողմը , ձախը և հետո վերցնում էր ափաչափ ջուր և լցնում էր իր գլխին :» (Համաձայնեցված)

ԲԱՎԱՐԱՐՈՂ ՂՈՒՍԼ

• Պետք է մաքրել աղտը ջրով:
• Պետք է մտադրվել սրտում , ոչ լեզվով, հեռացնել մեծ ծիսական անմաքրությունը , հադաթը:
• Պետք է լցնել ջուր ամբողջ մամնով կամ մտնել ջուրը այնպես, որ այն հասնի թևատակերին , ականջներին , պորտին և մաշկի ծալքերին, որը վերաբերվում է գեր մարդկանց : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց Ումմ Սալամային, թող Ալլահը գոհանա նրանով, ղուսլի մասին

«Բավական է ձեզ համար լցնել երեք ափաչափ ջուր ձեր գլխին և հետո լցնել ջուր ձեր վրա և դուք կմաքրվեք :» (Մուսլիմ)

ԴԵՊՔԵՐ, ԵՐԲ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Է ՏՐՎՈՒՄ ՂՈՒՍԼ .

• Ուրբաթ Օրվա աղոթքի դեպքում. Աբու Հուրեյրան , (թող Ալլահը գոհանա նրանով), հաղորդեց

«Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. Նա, ով լոգանք է ընդունում , հետո գալիս է Ալ-Ջումա (Ուրբաթօրյա) աղոթքի և հետո աղոթում է ինչ սահմանված է իրեն , հետո լռում է մինչ Իմամը ավարտում է ճառը և հետո աղոթում է նրա հետ , նրա մեղքեր այդ ժամանակաընթացքից մինչ հաջորդ Ուրբաթ , ներվում են և ավելացրած երեք օր :» (Մուսլիմ)

• Երկու տոների աղոթքների դեպքում , որը հիմնված է սովորության վրա, հաղորդված Ալ- Ֆակեհ Իբն Սաադի կողմից .

«Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) սովորություն ուներ ղուսլ անել Ուրբաթ օրը և Ֆիտր և Ադհա տոներին :» (Ահմեդ Իբն Մաջահ և Բազզար)

• Իհրամի վիճակ մտնելու դեպքում Ումրայի և Հաջի համար :

«Զեյդ Իբն Թաբիթը տեսավ Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) հագուստը հանելուց և լոգանք ընդունելուց , Իհրամի համար :» (Թիրմիզի, Դարքութնի, Բայհակի և Թաբարանի)

• Մեքքա մտնելու դեպքում.

« Երբ Իբն Օմարը ցանկանում էր մտնել Մեքքա , նա քնում էր Դհու Թուվայում մինչ առավոտ , լոգանք էր ընդունում և հետո գնում էր Մեքքա ցերեկը: Նա նշեց, որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) այդպես արեց :» (Մուսլիմ)

ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԱԲՈՒ ՋԵՆԵԲԱՅԻ ՊԱՐԱԳԱՅՈՒՄ.

• Աղոթք (Սալահ) . Ղուրանը ասում է .

«Օ, դուք, ովքեր հավատցել եք : Մի մոտեցեք աղոթքին, (սալաթ) , երբ դուք հարբած վիճակում եք , մինչ չիմանաք ձեր արտաբերածի իմաստը , ոչ էլ, երբ դուք սեռական անմաքրության (ջանաբայի) վիճակում եք , մի մոտեցեք աղոթքի վայրին, մինչ դուք չեք լվացել եք ձեր ամբողջ մարմինը :» (Ալ- Նիսա: 43)

• Սուրբ Տան (Քաբբայի) շուրջայց. Աիշան , (թող Ալլահը գոհանա նրանով), ասաց.

«« Ես եկա Մեքքա , երբ ամսականի մեջ էի, այսպիսով , ես չէի կարող շուրջայց կատարել Սուրբ Տան շուրջ, կամ Սաֆա և Մարվա : Ես բողոքեցի Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) : Նա ասաց ինձ. « Արա այն ինչ ուխտագնացն է անում , բացի Սուրբ Տան շուրջ այցից, մինչ դու կավարտես ամսականը :»» (Բուխարի և Մուսլիմ)

• Սուրբ Գրքին, (Ղուրանին) հպվելը կամ վերցնելը , ինչպես նշված է Աբու Բաքր Իբն Մուհամեդ իբն Ամերի սովորությունում .

««Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) գրեց Յեմենցիներին նամակ, որը ներառում էր կանոն. « Ոչ ոք չպիտի հպվի Ղուրանին , մինչ նա չմաքրվի:»» (Նասայի , Դարքութնի և Բայհաքի)

• Սուրբ Ղուրանի ընթերցումը. Ալին, (թող Ալլահը գոհանա նրանով) ասաց.

« Ես տեսա Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) վուդու անելուց , հետո նա ընթերցեց որոշ հատվածներ Ղուրանից : Նա ասաց. '' Այս նրանց համար է , ովքեր ջանաբայի վիճակում չեն : Նրանք , ովքեր ջանաբայի վիճակում են , չի թույլատրվում ընթերցել նույնիսկ մեկ տարբերակ :» (Ահմեդ և Աբու Յալա[3])

• Մզկիթում մնալ. Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«**Մզկիթը արգելված է կնոջ համար , ամսականի ընթացքում և տղամարդու և կնոջ համար, ով ջանաբայի վիճակում է** :» (Իբն Մաջահ և Տաբրանի)

ՈՐՈՇ ՍԽԱԼՆԵՐ և ԹՅՈՒՐԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԾԻՍԱԿԱՆ ԼՎԱՅՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ (ՂՈՒՍԼ)

• Մարդ կարող է արհամարհել լոգանք ընդունելը, սեռական հարաբերությունից հետո և նույնիսկ չասել իր կնոջը լոգանք ընդունել , մինչ նա չի սերմնաժայթքում : Փաստորեն , երկուսն էլ պետք է ծիսական լոգանք (ղուսլ) ընդունեն : Այս պարզ է , վերոհիշյալ սովորությունից .

«**Եթե նա, (ամուսինը) նստում է նրա, (կնոջ) ոտքերի միջև և մերձենում է նրան, (ղուսլ) լոգանքը պարտադիր է , անկախ նրանից նա սերմնաժայթքում է , թե ոչ**:» (Մուսլիմ)

• Մարդը կարող է հարաբերություն ունենալ կնոջ հետ , հետո հետաձգել ղուսլը, մինչ լուսաբաց , այսպիսով նա քնում է առանց վուդու : Այս հակամարտում է Մարգարեյի Սուննային : Ամմար Իբն Յասերը , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) ասաց.

[3] Այս թույլ է հաղորդված

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) խորհուրդ է տվել մարդուն, ով Ջանաբայի վիճակում է , վուդու անել , ինչպես աղոթքի ժամանակ, այն դեպքում երբ նա ցանկանում է սնվել, ընմպել կամ քնել:» (Ահմեդ և Թիրմիզի)

• Ոմանք կարող են քնել մեծ ծիսական անմաքրության ,(ջանաբայի) վիճակում , հետո , եթե արթնանում են արևածագից մի փոքր առաջ , տայամմում են անում ղուսլի փոխարեն , որը համապատասխան կամ թույլատրելի չէ : Շեյխ Աբդուլ Ազիզ Իբն Բազը, (թող Ալլահը գթա նրան) , նկարագրեց ճիշտ գործողությունը այս պարագայում , պատասխանելով նրան , ով հարցրեց այս մասին. « Դու պետք է ղուսլ անես և ավարտես քո մաքրությունը , հետո աղոթես , տայամմումը չի խրախուսվում այս պարագայում : Այս կատարվում է այն պատճառով , երբ անձը, ով քնել է կամ մոռացել է պահանջվող աղոթքը , շտապի կատարել այդ իր բոլոր նախապայմաններով, անմիջապես հիշելու կամ արթնանալու դեպքում : Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Երբ մարդը քնում է առանց աղոթելու կամ մոռանում է անել այդ , նա պիտի աղոթի երբ հիշի : Այս միակ քավությունն է :»

Հայտնի է, որ աղոթքը չի կարող ընդունվել առանց մաքրության , որը հիմնված է Մարգարեյի սովորության վրա .

« Աղոթքը անընդունելի է առանց մաքրության:»

Եթե կա ջուր , պետք է օգտագործել այն մաքրության համար , այլապես , տայամմումն է համապատասխան աղոթքի համար : Ալլահն ասաց.

«Եվ, եթե դուք չեք գտնում ջուր , տայամմում արեք մաքուր հողով և սրբեք ձեր դեմքերը և ձեռքերը : Իրոք, Ալլահը Ամենաներողն է :» (Ալ-Նիսա :43) , (Իսլամական վճիռ , մի խումբ գիտնականների կողմից էջ.1/ 199)

• Որոշ կանայք , ովքեր մաքրվում են հետծննդյան արյունահոսությունից, մինչ քառասուն օրը, չեն ընդունում լոգանք (ղուսլ) և չեն աղոթում կամ պահք պահում Ռամադանին : Այս պարագայում , Շեյխ Աբդուլ Ազիզ իբն Բազը , (թող Ալլահը գոհանա նրանով) ասաց. « Եթե կինը , ով ծննդաբերել է , մաքրվում է քառասուն օրից առաջ , նա պիտի լոգանք ընդունի (ղուսլ) և աղոթի , ինչպես նաև պահք պահի Ռամադան ամսում : Թույլատրելի է նրա ամուսնուն մերձենալ կնոջը, և այս ամենը համաձայնեցվել է շատ մուսուլման գիտնականների կողմից : Գոյություն չունի հետծննդյան ժամանակաշրջանի նվազագույնը:» (Իսլամական վճիռ մի խումբ գիտնականների կողմից էջ.1/ 225)

• Որոշ տղամարդիկ մերձենում են իրենց կանանց իրենց սեռական պահումից հետո , բայց մինչ ղուսլը: Շեյխ Աբդուլ Ազիզ իբն Բազը ասաց այդ մասին. Սեռական հարաբերությունը կնոջ հետ ամսականի ժամանակ արգելվում է : Ալլահը , (փառք լինի Նրան), ասաց.

«Նրանք հարցրեցին ամսականի մասին: Ասա. Այդ վնասակար բան է, այսպիսով, հեռու մնացեք կնոջից ամսականի ժամանակ և մերձեցեք նրանց, երբ նրանք մաքուր են ամսականից:» (Ալ- Բաքարա: 222)

Եթե մարդ այդպես է վարվում, նա պետք է Ալլահից թողություն խնդրի և տա կես դինար բարեգործություն, որպես սխալի քավություն: Ահմեդը և Սուննայի այլ կարգավորողները, հաղորդեցին Իբն Աբբասի պատասխանատվությամբ, որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց այն մարդու մասին, ով մերձենում է կնոջը ամսականի ժամանակ.

«Թող նա տա մեկ կամ կես դինար: Նա կարող է նվիրատվություն տալ երկու արժեքներից մեկը:»

Ամեն դեպքում, նա պետք է սեռական հարաբերություն չունենա մինչ կինը կավարտի արյունահոսությունը և լոգանք կընդունի: Այս հիմնված է Ղուրանի տարբերակում, որի իմաստը հետևյալն է.

«Եվ, մի մերձեցեք նրանց, մինչ նրանք չեն մաքրվում ամսականներից: Եվ, երբ նրանք մաքրել են իրենց, մերձեցեք նրանց ինչպես Ալլահն է հրահանգել ձեզ:» (Ալ- Բաքարա:222)

Այսպիսով, Ալլահը չի թույլատրել սեռական հարաբերություն, մինչ ամսականի արյունահոսությունը չավարտվի և նա լոգանք չընդունի: Եթե սեռական հարաբերությունը տեղի է ունեցել լոգանքից առաջ, ամուսինը մեղք է գործում և պետք է վճարի գինը: Եթե կինը երեխա է ունենում ամսականի ընթացքում կատարված սեռական հարաբերության արդյունքում, նրա երեխան չի կարող ապօրինի լինել, այն օրինական զավակ է: (Իսլամական վճիռ մի խումբ գիտնականներից էջ. 1/ 218)

• Որոշ մարդիկ կարծում են, որ կինը չպիտի դուրս գա տանից մինչ չավարտի հետծննդաբերական շրջանը: Իրականությունը այն է, որ նա, ինչպես ցանկացած այլ կին, կարող է դուրս գալ տանից, եթե կարիք ունի: Եթե նա կարիք չունի դուրս գալու, ապա ավելի լավ կլինի չանի այդ: Ղուրանը ասում է.

«Եվ մնացեք ձեր տներում և մի ցուցադրեք ձեզ, ինչպես տգիտության ժամանակաշրջանում:» (Ալ- Ահզաբ :33) (Իսլամական վճիռ, մի խումբ գիտնականների կողմից էջ.1/223)

• Որոշ կանայք կարծում են, որ Հադիթի գիրք կամ Ղուրան ընթերցելը այդ ժամանակ, մեղք է: Շեյխ Իբն Բազը ասաց իր պատասխանում. Մեղք չէ կնոջ համար իր ամսականի կամ հետծննդյան շրջանում, ընթերցել մեջբերումներ Ղուրանից, առանց հպվելու դրան: Այս ասվում է, հիմնված մուսուլման գիտնականների ավելի ճշգրիտ վճիռների վրա: Ինչ վերաբերվում է ջանաբայի վիճակում գտնվող մարդուն, նա չպիտի ընթերցի Ղուրան, մինչ լոգանք չընդունի: Նա կարող է ընթերցել Հադիթի մասին գրքեր և մեջբերվող գրքեր, առանց տարբերակների ներառման: Հաղորդվում է, որ ոչինչ ետ չէր պահում Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) Ղուրան ընթերցելուց ,բացի ջանաբայից: Մեկ այլ սովորությունում, հաղորդված Իմամ Ահմեդից, Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Ինչ վերաբերվում է նրան, ով ջանաբայի վիճակում է, նա չի կարող ընթերցել նույնիսկ մեկ տարբերակ:» (Իսլամական վճիռ, մի խումբ գիտնականների կողմից էջ.1/ 223)

• Որոշ կանայք, ում ամսականը ավարտվում է հետաձգում են լոգանքը, մինչ աղոթքի սահմանված ժամանակը լրանում է: Շեյխ Մուհամեդ Իբն Ութեյմեն ասաց. Կինը կարող է մաքրել իրեն ամսականներից օրվա հինգ աղոթքներից մեկի ընթացքում, բայց նա հետաձգում է լոգանքը ուշ ժամի, այն հուսով, որ մնացած ժամը չի թույլ տա ավարտին հասցնել մաքրումը: Այսպիսի հետաձգումը անընդունելի է, քանի որ, նա կարող է ներկայացնել նվազագույն պահանջները մաքրման և աղոթել ժամանակին: Հետո, նա կարող է ունենալ բավական ժամանակ երկարաձգելու կամ ավարտելու մաքրումը: " (Կնոջ բնական արյունը էջ.41)

• Որոշ կանայք, իրենց ամսականներից հետո, լոգանք են ընդունում, չեն աղոթում բաց թողնված աղոթքները: Շեյխ Մուհամեդ Իբն Ութայմինն ասաց. Եթե ամսականը սկսվում է աղոթքը սկսելուց հետո, (օրինակ կեսօրվա աղոթքից կես ժամ հետո), նա կարող է աղոթել, իր ամսականի ավարտից հետո: Ղուրանը ասաց.

«Իրոք, աղոթքը որոշված է հավատացյալի համար, սահմանված ժամանակ:» (Ալ- Նիսա :103), (Ֆատուա կնոջ մասին էջ.25)

• Կինը, ով մաքրվել է իր ամսականից կարող է չաղոթել այդ ժամանակ, նրան պարտադրված աղոթքը, նա աղոթում է հաջորդը: Շեյխ Իբն Ութայմին ասաց. Եթե նա, (կինը) մաքրվում է ամսականից և դեռ կա բավական ժամանակ մեկ կքանիստի համար, մինչ կսկսի հաջորդ աղոքը, նա պիտի աղոթի այն աղոթքը, որի ընթացքում նա մաքրվել է: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Նա, ով մեկ կքանիստ աղոթում է Ալ- Ասր, կեսօրվա աղոթքից մինչ արևի մայր մտնելը, նա ունի ամբողջ աղոթքը այդ ժամանակի ընթացքում:» (Բուխարի և Մուսլիմ)

Այսպիսով, եթե նրա ամսականը ավարտվել է կեսօրվա աղոքի ընթացքում կամ արևածագից առաջ, և կա ժամանակ մեկ կքանիստ անելու մինչ կեսօրվա աղոթքի ժամանակը կավարտվի, կամ արևը կծագի, նա աղոթում է կեսօրվա աղոթքը առաջինը և առավոտյան աղոթքը երկրորդը: (Ֆատուա Կնոջ մասին էջ. 25)

ԹԱՅԱՄՄՈՒՄ

Այն մաքրության մի տեսակ է, որը փոխարինում է վուդույին կամ դուսլին, ջրի բացակայության դեպքում: Այն հնարավորություն է մեզ տալիս անելու, այն ինչ վուդուն կամ դուսլն են թույլ տալիս, ներառելով աղոթքը, Ղուրանին հպվելը և այլն: Ղուրանը ասում է.

«Եվ, եթե դուք տկար եք, կամ ճամփորդում եք, կամ որևէ մեկը պատասխանել է բնության կանչին, կամ մերձեցել է կնոջը և ջուր չի գտել, արեք թայամմում մաքուր հողով և քսեք ձեր դեմքերին և ձեռքերին: Իրոք, Ալլահը Ամենաներողն է:» (Ալ- Նիսա: 43)

ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԴԱՐՁՆՈՒՄ ԵՆ ԹԱՅԱՄՄՈՒՄԸ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ

• Ջրի պակասը. Ումրան Իբն Ալ- Հուսեյնը հաղորդեց, որ

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) տեսավ մի մարդու նստած մենակ և որ նա չաղոթեց միասնական ձևով: Նա հարցրեց նրան, թե ինչը կանխեց նրան միանալու աղոթքին: Մարդը ասաց նրան, որ նա ուներ մեծ ծիսական անմաքրություն (ջանաբա) ջրի բացակայության դեպքում: Մարգարեն ասաց. Օգտվիր հողից, քանի որ այն օգտակար է քեզ համար:» (Համաձայնեցված)

• Այն դեպքում, երբ ջուրը վնասակար է մարմնին, հիվանդության կամ վերքի պատճառով, և ջուրը կարող է երկարաձգել բուժումը կամ ավելացնել տկարությունը: Ջաբիրն ասաց.

«Մենք գնացինք ճամփորդության: Մեզանից մեկի գլուխը վնասեցին քարով, հետո նա ունեցավ թաց երազ: Նա հարցրեց իր ուղեկցորդներին, եթե թույլատրելի է նրա համար, թայամմում անել: Նրանք ասացին. Մենք չենք կարծում, որ դու կարող ես օգտագործել հողը, մինչ ջուրը հասանելի է, այսպիսով նա լոգանք ընդունեց և մահացավ: Երբ մենք վերադարձանք Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) մոտ, պատմեցինք պատմությունը: Նա ասաց. « Նրանք սպանեցին նրան: Թող Ալլահը սպանի նրանց: Ինչու՞ նրանք չհարցրեցին, եթե չգիտեին: Տեղեկանալը, տգիտության բուժումն է: Բավական կլիներ նրան Թայամմում անել, կամ կապել իր վերքը, սրբել վիրակապի վրա և լվանալ մարմնի մնացած մասերը:» (Աբու Դաուդ, Իբն Մաջահ և Դարքութնի)

• Եթե կա ջուր, բայց կարիք կա հետագայում ըմպելու կամ պատրաստելու, այս դեպքում կարելի է թայամմում անել և պահել ջուրը: Աբու Դհարը լսեց, որ Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«Մաքուր հողը մաքրության աղբյուր է մուսուլմանի համար , նույնիսկ եթե նրանք մնան առանց ջրի տաս տարի : Երբ նրանք ջուր գտնեն , նրանց համար լավ կլինի օգտագործել այն :» (Թիրմիզի, Նասայի , Աբու Դաուդ)

Ալի Իբն Աբի Տալիբը, պատասխանելով մի անցորդի հարցին կապված ջանաբայի և ջրի պակասության մասին, ասաց.

«Նա պիտի թայամմում անի և չպիտի լվացվի ջրով :» (Դարաքութնի)

• Եթե ջուր փնտրելը վտանգի տակ կդնի կյանքը, պատիվը կամ ունեցվածքը , այնպես , ինչպես, եթե կա թշնամու, վայրի կենդանիների առկայություն, կամ հեռավորություն :

• Այն դեպքում , երբ այն սառն է և հնարավոր չէ տաքացնել, և համոզված ես , որ օգտագործելը կվնասի : Ամր Իբն Ալ Ասը ասաց.

« Մի շատ ցուրտ գիշեր , Դհաթ Ալ- սալասել հետախուզության ժամանակ, ես թաց երազ ունեցա : Ես վախեցա վտանգել իմ կյանքը , եթե լոգանք ընդունեմ , այսպիսով, ես Թայամմում արեցի և առաջնորդեցի իմ ուղեկցորդներին աղոթքի : Նրանք ասեցին Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) միջադեպի մասին , որից հետո նա կանչեց ինձ և հարցրեց . «Օ, Ամր. Արդյո՞ք դու առաջնորդել ես քո ուղեկցորդներին աղոթքի ջանաբայի վիճակում : Ես ասացի նրան պատճառը, որը ինձ կանգնեցրեց լոգանք ընդունել և ասացի նրան . Ես լսեցի , որ Ալլահը, (փառք լինի Նրան) , ասաց. «Մի սպանեք ձեզ:» Իրոք, Ալլահը Ամենագթասիրտն է առ մեզ: Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ծիծաղեց և ոչինչ չասաց: Մարգարեյի լռությունը խրախուսանքի նշան էր , որովհետև նա երբեք չէր ընդունում կամ լռում , եթե տեսնում էր սխալ արարք:» (Աբու Դաուդ)

ԹԱՅԱՄՄՈՒՄԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Անձը, ով ցանկանում է Թայամմում անել , պետք է մտադրվի մաքրության , կամ ծիսական անմաքրության հեռացման : Հետո պիտի ասի 'Բիսմիլեհ' և հպվի մաքուր հողին մեկ անգամ ձեռքի ափով , մինչ մատները բացված են : Հետո , նա պիտի սրբի դեմքը օգտագործելով մատների ներսի կողմը և սրբի ձեռքերը ափերով, մինչ դաստակները : Ինչպես երևում է Ամմարի հաղորդման մեջ .'' Ես ունեցա սերմնաժայթքում և չգտա ջուր , լոգանք ընդունելու, ես թավալվեցի փոշու մեջ և աղոթեցի : Ես ասացի այդ Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) և նա ասաց.

«Բավական էր քեզ համար անել այդ « Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) կպավ գետնին իր ձեռքի ափերով և հետո փչեց փոշին և հետո սրբեց իր դեմքը և ձեռքի ափերը :» (Համաձայնեցված)

Դարքութնիի մեկ այլ հաղորդման մեջ ասվում է . «Բավական է քեզ համար խփել ձեռքի ափերը գետնին , հետո փչել և հետո սրբել քո դեմքը և ձեռքի ափերը :»

ԲԱՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԱՆՎԱՎԵՐ ԵՆ ԴԱՐՁՆՈՒՄ ԹԱՅԱՄՄՈՒՄԸ

• Ամենը, ինչ անվավեր է դարձնում վուդուն , նույնապես անվավեր է դարձնում Թայամմումը :

• Ջուր գտնելը , (նրանց համար , ովքեր ջուր չունեն վուդույի համար) :

• Երբ հանգամանքները կամ խոչընդոտները ջուր օգտագործելու , ավարտվում է :

ՆՇՈՒՄՆԵՐ.

• Եթե մարդը թայամմում է արել և աղոթել , հետո գտել է ջուր կամ խոչընդոտները ավարտվել են աղոքից հետո , նրանից չի պահանջվում կրկնել այդ աղոթքը , նույնիսկ եթե դեռ ժամանակ կա : Աբու Սաիդ Ալ-Քուդրի ասաց.

««Երկու մարդ գնացին ճամփորդության : Երբ հասավ աղոթքի ժամը , նրանք ջուր չունեյին , այսպիսով նրանք թայամմում արեցին և աղոթեցին: Ավելի ուշ, նրանք ջուր գտան , նրանցից մեկը կրկին աղոթեց, մինչ մյուսը , ոչ: Երբ նրանք հանդիպեցին Ալլահի Մարգարեյին (Խ.Ա.Ո.Ն) և ասացին իրենց պատահածի մասին, Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց վերջինին. «Դու սուննան ես արել » և ասաց մյուսին. « Դու ունես կրկնակի պարգև :»» (Աբու Դաուդ և Նասայի)

• Ամեն դեպքում, եթե նա գտնում է ջուր կամ արգելքը անցնում է աղոթքի ընթացքում , նրա աղոթքը դառնում է անվավեր և նրանից պահանջվում է վուդու անել և կրկնել աղոթքը : Աբու Դհարը ասաց. Ես լսեցի Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց.

«**Մաքուր հողը մուսուլմանի համար մաքրության աղբյուր է , եթե նա ջուր չի գտնում , նույնիսկ տաս տարի : Երբ նա գտնում է այն, ապա պիտի օգտագործի, քանի որ այդ ավելի լավ կլինի նրա համար** :» (Թիրմիզի , Աբու Դաուդ , Նասայի և այլոք)

• Նա, ով թայամմում է արել մեծ ծիսական անմաքրության պարագայում և կան ընդունելի պատճառներ , որոնք արդարացնում են թայամմումը , չի պահանջվում կրկնել աղոթքը : Ջուր գտնելու կամ պատճառների վերացման դեպքում , պետք է լոգանք ընդունի , հեռացնելու ծիսական անմաքրությունը: Օմրան Իբն Ալ- Հուսեյնը հաղորդեց , որ

«Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) մի մարդ տեսավ , ով մենակ էր նստած և չաղոթեց միասնական ձևով : Նա հարցրեց նրան , թե ինչը խոչընդոտեց նրան միանալ աղոթքին : Մարդը պատասխանեց , որ նա ուներ մեծ ծիսական անմաքրություն, (ջանաբա) , ջրի բացակայության դեպքում : Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. ; Օգտվիր հողից, որը օգտակար է : «Օմրանն ավելացրեց, որ ջուր գտնելուց հետո , Ալլահի Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) տվեց ջրի տարրան մարդուն, ով ջանաբայի վիճակում էր և ասաց նրան. Գնա և լցրու այդ քեզ վրա :» (Համաձայնեցված)

ՈՐՈՇ ՎՃԻՌՆԵՐ ԿԱՊՎԱԾ ԹԱՅԱՄՄՈՒՄԻ ՀԵՏ

Հարց. Մարդ հիվանդանոցում չի կարող ջուր օգտագործել վուդույի համար, այսպիսով նա թայամմում է անում, հարվածելով գորգին ձեռքերով: Արդյո՞ք այդ աղոթքը վավերական է:

Պատասխան. Հիվանդը հնարավորության դեպքում պիտի վուդու անի, սակայն դրա բացակայության դեպքում, նա պիտի օգտագործի փոշոտ հողը թայամմումի համար, եթե կրկին դա հնարավոր է, այլապես նա կարող է օգտագործել իր անկողինը, հատակը, կամ որևէ ուրիշ բան, եթե այն պատված է փոշով: Ղուրանը ասում է.

«Այսպիսով, պահեք ձեր պարտականությունները Ալլահի նկատմամբ և վախեցեք Նրանից, այնքան, որքան հնարավոր է:»

«Ալլահը չի ծանրաբեռնում հոգին, բացի նրա հնարավորությունների չափով:» (Իսլամական վճիռ, մի խումբ գիտնականների կողմից էջ. 1/197)

Հարց. Մարդը, ում ձեռքը վնասված է և նա չի կարող ջուր օգտագործել, թայամմում է անում: Մեկ անգամ նա մոռացավ և աղոթեց առանց թայամմում: Աղոթքի ընթացքում, նա հիշեց, այսպիսով նա թայամմում արեց առանց աղոթքը ընդհատելու: Արդյո՞ք աղոթքը վավերական է:

Պատասխան. Եթե որևէ մեկի վուդույի համար նախատեսված մասերը վնասված են և այն չի կարելի լվալ կամ սրբել, բուժումը չկանխելու համար, ապա թայամմումը պահանջվում է: Եթե նա վուդու անի առանց լվալու վնասված տեղը կամ թայամմում չանի և աղոթի, որից հետո հիշի, ապա նա պիտի թայամմում անի և կրկնի աղոթի, քանի որ մինչ այդ արած աղոթքը անվավեր է: Մաքրությունը աղոթքի նախապայման է և մարմնի որևէ չլվանալը, դարձնում է ամբողջ վուդուն անվավեր: «Դրա ապացույցն է Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) հրահանգը այն մարդուն, ով վուդու արեց և թողեց 'դիրհամի' չափով մասը չոր: Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) հրահանգեց նրան կրկնել վուդուն:»

Մինչ հնարավոր չէ լվալ կամ սրբել այդ մասը ջրով, պահանջվում է թայամմում: Ղուրանը ասում է.

«Եվ, եթե դուք տկար եք, կամ ճամփորդում եք, կամ ձեզանից մեկը պատասխանել է բնության կանչին, կամ մերձեցել է կնոջը և ջուր չի գտել, արեք թայամմում մաքուր հողով և սրբեք ձեր երեսները և ձեռքերը: Իրոք, Ալլահը Ամենաներողն է:» (Ալ- Նիսա :43)

Իբն Աբբասը հաղորդեց, որ

««Մարգարեն (Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց մարդու մասին, ում գլուխը վնասվել էր, նա լվաց իր մամինը, բացի գլխից, որը վնասված էր:» Աբու Դաուդի հաղորդածում, որը նա վերագրում է Ջեբերին, որ Ալլահի Մարգարեն

(Խ.Ա.Ո.Ն) ասաց. «Նրան բավական կլիներ անել թայամմում : Այսպիսով , նա պահանջվում է կրկնել այն:»» (Իսլամական վճիռ մի խումբ գիտնականների կողմից էջ. 1/ 197)

ՄԱՔՐԵԼԸ ԲԵԿԱԿԱԼՆԵՐԻ և ՎԻՐԱԿԱՊԵՐԻ ՎՐԱ

Բեկակալները, վիրակապերը և դրա նման բաները պետք է սրբել ջրով: Ջաբիրն ասաց.

««Մենք ճամփորդության մեջ էինք: Մեզնից մեկին հարվածեցին քարով, որը վնասեց նրա գլուխը, հետո նա թաց երազ ունեցավ: Նա հարցրեց իր ուղեկցորդներին, արդյոք թույլատրելի է նրա համար թայամմում անել: Նրանք պատասխանեցին. մենք չենք կարծում, որ դու կարող ես հողը օգտագործել, մինչ ջուրը հասանելի է», այսպիսով նա լոգանք ընդունեց և մահացավ: Երբ մենք վերադարձանք Ալլահի Մարգարեյի (Խ.Ա.Ո.Ն) մոտ ,նրան ասեցին պատմությունը: Նա ասաց. 'Նրանք սպանեցին նրան: Թող Ալլահը սպանի նրանց: Ի՞նչու նրանք չհարցրեցին եթե չգիտեյին: Տեղեկանալը տգիտության բուժում է: Նրան բավական կլիներ թայամմում անել, կամ վիրակապել իր վերքը, սրբել վիրակապը և լվալ մարմնի մնացած մասերը:» (Աբու Դաուդ, Իբն Մաջահ և Դարքութնի)

Բեկակալների կամ վիրակապերի սրբելը պարտադիր է վուդու, ղուսլ, անելուց վնասված մասը լվալու փոխարեն: Եթե մարդը ունի կոտրվածք և ցանկանում է վուդու կամ ղուսլ անել, նա պիտի լվանա իր վուդույի համար նախատեսված մասերը մանրակրկիտ: Եթե նա վախենում է վնասել վնասված մասը, նա պիտի սրբի այն ջրով: Եթե ջրով սրբելը կարող է վնասել, նա կարող է վիրակապել վնասված մասը և սրբել վիրակապը: Չի պահանջվում ղուսլ անել վիրակապերի առկայության դեպքում: Նա շարունակում է սրբել դրանք այնքան ժամանակ, որքան վնասվածքը առկա է: Ամեն դեպքում, եթե վնասը անցնում է մարմնի պահանջվող մասից, ապա այն պիտի լվացվի ջրով:

ՈՐՈՇ ՎՃԻՌՆԵՐԻ ԲԵԿԱԿԱԼՆԵՐԻ ՄԱՔՐՄԱՆԸ.

Հարց. Կա՞ն արդյոք իրավիճակներ բեկակալների վրա մաքրելու, օրինակ, ավելորդ պահանջմունքների դեպքում:

Պատասխան. Բեկակալների սրբելը պետք է լինի պահանջվող մանրակրկիտությամբ: Վուդույի կամ ցավի մասը միակ մասը չէ ծածկելու վիրակապերով կամ բեկակալներով, այլև շջապատող մասերը պետք է վիրակապերի համար, սոսնձվող ժապավեն և այլն: (Ֆետուա Քուֆեյնի սրբելու համար էջ. 26)

Հարց. Արդյո՞ք այդ վիրակապերը և բեկակալները ներառում են հագնելու կտորները, ինչպիսիք են գաուզը և այլն:

Պատասխան. Այո, բեկակալների շուրջ սրբելը նույնը չէ, ինչպես գուլպաների սրբելը, այսպիսով, այն չունի ժամանակի սահմանափակում և

կարող է տևել այնքան ժամանակ, որքան պահանջվում է: Բեկակալները տարբերվում են գուլպաներից և կարող են սրբվել և վուդույի և ղուսլ դեպքերում: (Ֆետուա Քուֆայնի սրբելու համար էջ. 26)

Հարց. Ինչպե՞ս սրբել բեկակալները: Կարելի է սրբել դրանք ամբողջովին, թե դրանց մի մասը միայն:

Պատասխան. Այո, դրանք պիտի ծածկել փոխարինող բաներով: Այսինքն, ինչպես ամբողջ մասը պիտի լվացվի, և ամբողջ բեկակալը պիտի սրբվի: Ինչ վերաբերվում է գուլպաների մաքրմանը, այն միայն զիջում է և Սուննան ասում է, որ ավելի նպատակահարմար է սրբել գուլպաների մի մասը: (Ֆատուա Քուֆեյն մաքրելու համար էջ. 27)

ԻՆՉՊԵՍ ՄԱՔՐԵԼ ՏԿԱՐ ՄԱՐԴՈՒՆ

Հիմնված Իսլամական վճիռների վրա, մի խումբ գիտնականներից

• Տկար մարդուց պահանջվում է օգտագործել ջուր, մաքրվելու համար: Այս վերաբերվում է և վուդույին, և ղուսլին:

• Եթե տկար մարդը չի կարող օգտագործել ջուր, վախի, ցավի կամ հիվանդության պատճառով, նա պիտի անի թայամմում:

• Եթե նա չի կարող մաքրել իրեն, մեկ այլ մեկը կարող է օգնել լվալու վուդույի մասերը, կամ սրբելու դեմքը և ձեռքերը, թայամմումի դեպքում:

• Եթե վուդույի կամ ղուսլի մասերից մեկը վնասված է, նա պիտի լվա այն ջրով: Եթե ջուրը կարող է վնասել, նա պիտի սրբի այն: Եթե սրբելը ազդում է վերքի վրա, նա կարող է անել թայամմում, վնասված մասում:

• Եթե նա ունի կոտրված ոսկոր կամ մարմնի մաս բեկակալի, վիրակապի մեջ, ապա նա պիտի ջրով սրբի դրանց շուրջ: Նա կարիք չունի լվացում անել, քանի որ սրբելը փոխարինում է դրան:

• Թայամմումի համար, նա կարող է հպվել մաքուր պատին կամ ուրիշ փոշոտ առարկայի իր ձեռքերով: Եթե պատը պատված է որևէ այլ բանով և նման չէ գետնի, , ապա նա չպիտի օգտագործի այն թայամմումի համար, մինչ այն չփոշոտվի:

• Եթե Թայամմումը չի լինում գետնին, պատին կամ մեկ այլ փոշոտ առարկային հարվածելով, կարելի է բերել հող տարրայով կամ անձեռնոցիկով և օգտագործել թայամմումի համար:

• Եթե նա թայամմում է անում որևէ աղոթքի ժամանակ և պահում է այն մինչ հաջորդ աղոթքը, նա կարող է աղոթել նույն թայամմումի առկայության դեպքում, քանի որ նա ունի ծիսական մաքրություն և ոչինչ չի արել վնասելու այն:

• Պետք է մաքրել աղտը և անմաքրությունները մարմնից: Եթե նա չի կարող, նա աղոթում է այնպես, ինչպես որ կա, և այդ դեպքում նրա աղոթքը վավերական է և չի պահանջվում նրանից ավելի ուշ կրկնել:

• Պետք է հագնել մաքուր հագուստ աղոթքի համար: Եթե նրա հագուստը աղտոտվում է, նա պիտի մաքրի կամ փոխի այն, այլապես նա պիտի աղոթի նույն հագուստով, առանց հետագայում կրկնելու իր աղոթքը:

• Աղոթքը պիտի կատարվի մաքուր վայրում: Եթե վայրը աղտոտվում է, ապա անձը պետք է մաքրի այն կամ տեղափոխվի, կամ նա կարող է որևէ մաքուր բանով ծածկել այն: Այլապես, նա կարող է աղոթել այդ մասում, և նրա աղոթքը կլինի վավեր և չի պահանջվում կրկնել այն:

• Անթույլատրելի է հետաձգել աղոթքը սահմանված ժամից, անմաքրության պատրվակով: Հակառակը, պետք է մաքրվել որքան հնարավոր է, հետո աղոթել ժամանակին, նույնիսկ եթե մարմնի վրա կա աղտ, որը հնարավոր չէ մաքրել:

• Անձը, ով ունի մեզի խնդիրներ և չնայած դեղօրայքի, չի բուժվում, պետք է նոր վուդու անի ամեն աղոթքի համար: Նա պիտի լվա մարմնի աղտոտված մասերը և հագնի մաքուր հագուստ աղոթքի ժամանակ, եթե դա դժվար չէ, այլապես նա կազատվի դրանից: Նա նաև պիտի հսկի մեզի տարածվելը հագուստի, մարմնի կամ աղոթքի վայրի վրա: (Իսլամական վճիռ մի խումբ գիտնականներից էջ.1/1173 Շեյխ իբն Բազ)